

VOIMAA ELOKUVASTA

YHTEISÖLLINEN ELOKUVAKLUBI

KOKEMUKSIA OSALLISTAVASTA JA VOIMAANNUTTAVASTA

ELOKUVAKLUBI-TOIMINNASTA

JOHANNA WARTIO (TOIM.)

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Metropolia

VOIMAA ELOKUVASTA

KOKEMUKSIA OSALLISTAVASTA JA VOIMAANNUTTAVASTA ELOKUVAKLUBITOIMINNASTA

Johanna Wartio (toim.)

© Metropolia Ammattikorkeakoulu

Julkaisija: Metropolia Ammattikorkeakoulu

Toimittaja: Johanna Wartio

Valokuvat: Jaana Aalto-Setälä, Johanna Wartio

Kansi: Ida Björklund

Graafinen suunnittelu ja taitto: Julianna Hautoniemi

Painopaikka: PlusPrint, 2019

Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisuja

TAITO-sarja 35

Helsinki 2019

ISBN 978-952-328-178-3 (nid)

ISBN 978-952-328-179-0 (pdf)

ISSN 2669-8013 (nid.)

ISSN 2669-8021 (pdf)

www.metropolia.fi/julkaisut

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons

Nimeä-EiKaupallinen-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä.

Julkaisu on tuotettu osana Voimaa elokuvasta – yhteisöllinen elokuvaklubi -hanketta (2018–2019), jota rahoittaa Hämeen ELY-keskus Euroopan sosiaalirahaston tuella. Hankkeessa kehitettiin fasilitoitu elokuvaklubitoimintamalli, joilla tuetaan nuoria työttömiä ja maahanmuuttajia tunnistamaan elämäntilannettaan ja työllistymistään edistäviä tekijöitä sekä hahmotamaan tulevaisuutensa askeleita kohti yhteiskunnallista osallisuutta ja työelämää. Hankkeessa sovellettiin olemassa olevia nuorille ja maahanmuuttajille suunnattuja fasilitointityökaluja sekä kehitettiin ja arvioitiin elokuvaklubin toimintatapoja. Toimintamalli perustuu osallistavaan, yhteisöllistävään ja voimaannuttavaan matalan kynnyksen elokuvaklubi-toimintaan nuorten työttömien ja maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllisyyden edistämisen kontekstissa.

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Metropolia

VOIMAA
ELOKUVASTA
YHTEISÖLLINEN ELOKUVAKLUBI

OHJAAMO
NAVIGATORIN

ERÄTAUKO
SÄÄTIÖ

tuki

Turvapaikanhakijoiden tuki ry
Stödföreningen för asylsökande rf
Support for Asylum Seekers

ROX

DOCPOINT-
ELOKUVA-
TAPAHTUMAT
RY

integrify

RFF
REFUGEE
FILM FESTIVAL

VOIMAA ELOKUVASTA

YHTEISÖLLINEN ELOKUVAKLUBI

SISÄLTÖ

ESIPUHE	11
---------------	----

ELOKUVA VAIKUTTAA	14
-------------------------	----

PEKKA KROOK ELÄ JA SAA VOIMAA ELOKUVASTA	15
---	----

ELOKUVA JA YHTEISÖ	18
--------------------------	----

JOHANNA WARTIO ELOKUVAN VOIMA KAUPUNGINOSAYHTEISÖSSÄ	19
JANNE KAREINEN HAASTATTELU - ELOKUVA JA ERÄTAUKO	21
VOIMAA ELOKUVASTA ARTOVA KINOSSA	23

ELOKUVA AUTTAA TAVOITTEISSA	24
-----------------------------------	----

JOHANNA NIEMI MITÄ ELOKUVALLA VOI TEHDÄ?	25
---	----

ELOKUVA LISÄÄ EMPATIAA 30

TUOMAS TIRKKONEN

BLOGI - ELOKUVA HERÄTTÄÄ EMPATIAA 31

ELOKUVA JA ELÄMÄ 34

PÄIVI KUUSELA

BLOGI - IDENTITEETTI: KÄSITELTÄVÄ VAROEN 35

ELOKUVA JA TULEVAISUUS 40

JOHANNA WARTIO

TEKOÄLYÄ ELOKUVAKLUBILLA 41

JOHANNA WARTIO

VOIMAA ELOKUVASTA KONSEPTI JA OPAS 44

ELOKUVAKLUBILLA 50

YHTEISTYÖ JA PILOTOINTI OHJAAMO HELSINGIN KANSSA 51

PIRRE TOIKKANEN

FASILITAATTORIN HAVAINTOPÄIVÄKIRJA 52

ELOKUVAKLUBI JA HYVINVOINTI 58

TULOKSIA JA HYVINVOINTIA 59

LÄHTEET JA KIRJALLISUUS 62

ESIPUHE

Ihmisen tuntiessa voimaantumista ja katarsista näitä kokemuksia katalysoi usein jokin kaunis, koskettava, iloinen, haikea tai hätkähdyttävä asia. Monet taidemuodot – musiikki, teatteri ja kuvataide kautta aikojen klassisimpina, mutta viimeisen vuosisadan aikana yhä enemmän myös liikkuva kuva – ovat keskeisiä tunteiden ja ajatusten herättäjiä niin yksin kuin yhdessä eletyissä kokemuksissa.

Omaa elämäntarinaansa elokuvaan peilaamalla ihminen reflektoi identiteettiään, kirjoittaa historiaansa uudelleen ja rakentaa kuvaa tulevaisuudestaan (Banks, 2010). Taiteen herättämät myönteiset vaikutukset ulottuvat kaikille elämänalueille; voimaannuttava elokuva välittää toivoa paremmasta huomisesta ja lisää uskoa omaan kykyihin ja mahdollisuuksiin vaikuttaa omaan tulevaisuuteen (Oettingen & Gollwitzer, 2010). Tämä elokuvan ihmiseen toivoa valava voima vaikuttaa parantavasti niin yksilöön kuin yhteiskuntaan.

Nykyään elokuvien katselu on helppoa. Jatkuvasti kehittyvät teknologiat ja suoratoistopalvelut mahdollistavat elokuvan katsomisen itselle sopivaan aikaan ja sopivasta kanavasta. Nykyään myös elokuvien katselu kännyköiltä on uusi ilmiö. Ihmisen askel elokuvateatteriin, yhteisen kokemuksen tilaan, käy entistä satunnaisemmin.

”Ihminen tarvitsee yhteisöä ja jaettua kokemusta, mahdollisuutta kuulla muiden kokemuksia ja jakaa omiaan.”

Ihminen kuitenkin tarvitsee yhteisöä ja jaettua kokemusta, mahdollisuutta kuulla muiden kokemuksia ja jakaa omiaan. Yhteisöllisyyden voima on yksilöä nostava. Hyväksyvässä ja luottamusta rakentavassa piirissä jokaisella on lupa olla avoin tai yhtä hyvin vain kuunnella. Voimaa elokuvasta elokuvaklubikonsepti on kehitetty vastaamaan tähän tarpeeseen, ja se on tarkoitettu toimijoille, jotka tarjoavat osallistavia tukitoimia ja aktiviteetteja eri kohderyhmille. Elokuvaklubi omassa organisaatiossa järjestettynä antaa tilan matalan kynnyksen yhteisölliselle elokuvakokemukselle ja elokuvan teemoista ja tarinasta kumpuavalle ohjatulle dialogille.

Yhteinen elokuvan katselukokemus ja osallistujien elokuvan jälkeisessä keskustelussa jakamat omakohtaiset kokemukset ja tarinat luovat vahvan ja voimaannuttavan kokonaisuuden, jossa henkilökohtainen reflektointi, oman elämäntilanteen näkeminen uudessa valossa ja omien tavoitteiden kirkastuminen avaavat yksilölle toivorikkaan näkymän tulevaisuuteen.

Kulttuuri ja taide luovat hyvinvointia ihmisille, eri ryhmille ja organisaatioille. On kuitenkin tärkeää muistaa, että hyvinvointipalveluissa, laitoksissa tai työelämässä tapahtuvien kohtaamisten taiteen kanssa tulisi nojautua vankkaan ja jatkuvasti uudistuvaan kulttuuriseen ja pedagogiseen osaamiseen. Moniammatillisiin tiimeihin tulisi ottaa mukaan kulttuurialan korkeakoulutettuja osaajia aina, kun yhteiskunta tarvitsee uusia, kestäviä ja vaikuttavia taidetta ja hyvinvointia yhdistäviä palveluja.

Taiteiden soveltavan käytön merkitys hyvinvointia lisäävänä tekijänä tunnetaan jo laajasti, mutta elokuvataiteen käytöstä on edelleen melko vähän koottua tietoa. Käsissäsi oleva artikkelikokoelma käsittelee Voimaa elokuvasta -hankkeen aikana kerättyjä elokuvataiteen soveltavan käytön kokemuksia ja näiden kokemusten vaikutuksia sosiaalisen ja yhteiskunnallisen toimintakyvyn sekä osallisuuden lisäämiseen. Tämän kokoelman tavoitteena on avata Voimaa elokuvasta -elokuvaklubikonseptin toteutusta, yhteistyötahoja, kohderyhmiä ja sovelluksia sekä antaa esimerkkejä, miten konsepti on toteutettavissa erilaisissa organisaatioissa eri kohderyhmille.

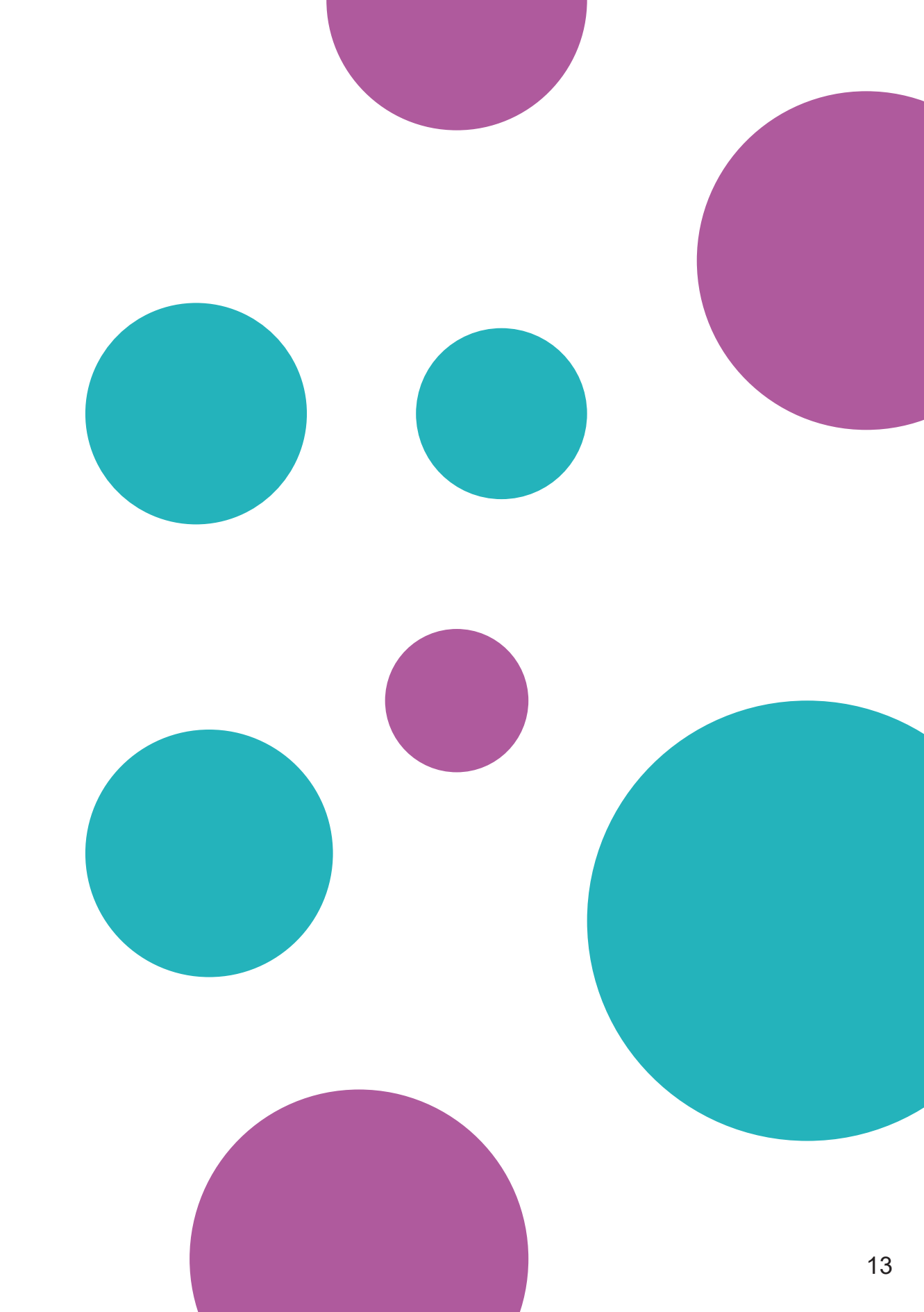
Ammattikorkeakoulun rooli taiteen ja luovien alojen sekä hyvinvoinnin kehittäjänä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyön kautta on ollut merkittävä taiteen soveltavan käytön vakiinnuttamisessa. Myös kulttuurialojen opiskelijat valmistuvat toimimaan hyvinvointia lisäävien palveluiden tuottajina ja elokuvataidetta soveltavan fasilitoinnin osaajina. Voimaa elokuvasta -elokuvaklubikonseptin juurruttamista edistetään jatkossakin yhteistyöverkostoissa, ja toivotaan myös elokuvataiteen sisältöä tuottavat tahot tervetulleiksi mukaan arvioimaan teostensa vaikuttavuutta hyvinvoinnin, terveyden, sosiaalialan ja työllistymisen toimintakentillä.

Haluan erityisesti kiittää Voimaa elokuvasta -hankkeen kehittäjiä, toimijoita ja yhteistyötahoja, joiden kanssa työskennellessä elokuvaklubikonsepti on lähtenyt juurtumaan ja elämään yhteistyöverkostojen käytössä. Toivon, että tämän kokoelman myötä Hyte-, Sote- ja nuorisoalan lukijat inspiroituvat ottamaan elokuvan rohkeasti osaksi omien kohderyhmiensä kanssa työskentelyä.

Johanna Wartio, lehtori, projektipäällikkö

Lähteet:

- Banks Gregerson, Mary (2010) *The Cinematic Mirror for Psychology and Life Coaching*. London: Springer.
- Oettingen, Gabriele & Gollwitzer, Peter (2010) *Strategies of Setting and Implementing Goals: Mental Contrasting and Implementation Intentions*. New York: Social psychological foundations of clinical psychology.

ELOKUVA VAIKUTTAA

ELÄ JA SAA VOIMAA

ELOKUVASTA

Taide ja kulttuuri vievät elämäni monin tavoin eteenpäin. Luen kirjoja, käyn museoissa ja näyttelyissä. Istun konserteissa ja elokuvasalien pimeydessä. Taiteen maisterin elokuvatuotannon koulutukseni antaa minulle eväät saada elokuvan lumosta paljon irti. Luoviin aloihin erikoistuneena sparraajana olen saanut mahdollisuuden kurkistaa taiteilijoiden ajatuksiin sekä luovaan prosessiin. Elokuviin eri genret ovat tulleet tutuiksi melodraamasta arthouse-elokuvaan ja dokumentista lännenelokuvaan. Voimaa elokuvasta -hankkeeseen tutustuessani sain luvan sukeltaa tarinoiden lumoon. Elämäni eri käänteissä elokuvat ovat toimineet jopa elämäni tienviittoina. Tarinat, jotka vievät minut syvälle tunteisiin, kiehtovat erityisesti. En halua olla vain kävelevä käyttööhoje. Haluan raikastaa mieltäni. Löytää virkistäviä ajatuksia. Käyn usein elokuvan jälkeen haastavaa painia järjen ja tunteen maastossa.

Sparraaja, luovien alojen vaikuttaja ja Elä ja yritä-luennoitsija Pekka Krook on sparrannut viimeisen 15 vuoden aikana yli 5000 luovan alan yrittäjää ja taiteilijaa. Sparraustehdas.

Runouden ystävänä jo pelkkä elokuvan nimi voi jäädä ikuisesti mieleeni. Mike Nicholsin *Terveisiä unelmien reunalta (Postgrads from the Edge)* ei elokuvana ollut klassikko. Nimi kuitenkin vei tarinan kautta pohtimaan unelmien tärkeyttä. Lähes kolmekymmentä vuotta elokuvan katsomisen jälkeen voin todeta eläväni unelmaani todeksi joka päivä.

Wim Wendersin *Paris, Texas* ja *Berliinin taivaan alla* olivat minulle tajunnan räjäyttäviä kokemuksia. *Paris, Texasissa* päähenkilöiden käymä unenomainen keskustelu peilin läpi tiivistää, kuinka me ihmiset jääme elämämme aikana tuntemattomiksi jopa itsellemme. Ry Cooderin musiikki täydensi kokemukseni. Kolme vuotta myöhemmin, 1987, valmistunut *Berliinin taivaan alla (Wings of Desire)* kuvastaa ikiaikaisten enkelien elämää jaetuskaupungissa. Elokuvan edetessä enkeli Danielin rakkaus syttyy sirkustaitelijattareen. Daniel palaa maalliseen elämään kokemaan rakkauden voiman. Taustalla soi Nick Cave ja Bad Sees tyyliä Crime and the City of Soluition yhtyeen maaginen biisi *Six Bells Chime*. Elokuva löi lekalla päähäni, ja vieläkin pystyn palaamaan tarinan kiehtoviin tunnelmiin.

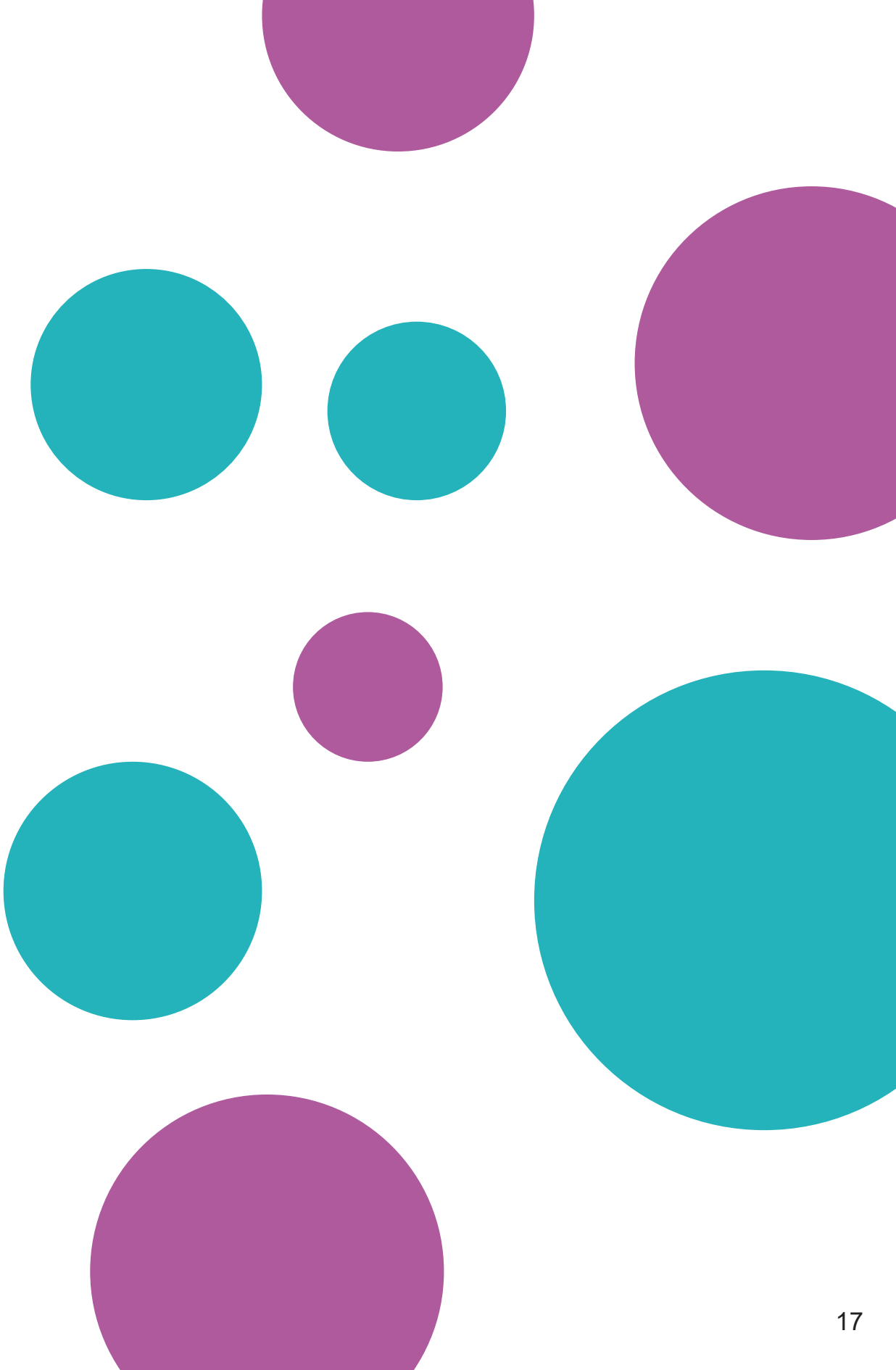
Harold Ramisin ohjaama *Päiväni murmelina* (*Groundhog Day*) on kiehtova kertomus TV:n sääankkurista Phil Connorsista. Hän jumittuu samaan päivään, kunnes oppii välittämään lähimmäisistään. Phil laittaa hyvän kiertämään. Hän pääsee irti päivästä ja herää rakkaansa Ritan viereltä, jolta kysyy: ”Miten sinä siinä vielä olet?” ”Sinä pyysit minua jäämään”, Rita vastaa. Kriitikot ovat arvuutelleet, kauanko Phil oli jumissa samassa päivässä. Valistunut arvaus on, että ainakin kymmenen vuotta. Ihminen ei ihan heti opi elämän perustotuuksia.

Elokuva vaikuttaa minuun katsoessani sitä, mutta myös kymmeniä vuosia katsomisen jälkeen. Tämän kirjoittamisen jälkeen menen katsomaan Tikkurilan lähielokuvateatteri Grandiin Pedro Almodovarin uusimman omaelämäkerrallisen elokuvan *Kärsimys ja kunnia*. Edesmenneen Kari Tapion diggarina odotan hänestä kertovan elokuvan tuloa. Karin maagisella äänellä lauletuista iskelmistä olen usein saanut voimaa elämäni hetkinä, jolloin ponnistus ei ole osunut lankulle: ”Myrskyn jälkeen on poutasää, vihdoin oon saanut sen ymmärtää, nyt sen nään, ei voi yksikään päättää päivistään, ne määrätään”.

Elämänsä peilaaminen valkokankaalla esiintyviin kohtaloihin vaikuttaa arvomaailmaamme ja valintoihimme. Monet elokuvien selviytymistarinat ovat meille katsojille pelastusrenkaita. Sparraajana tiivistän usein viestini mottoon tai sananlaskuun. *Forrest Gump* -elokuvassa Forrestin äiti antaa viisaan neuvon: ”Elämä on kuin suklaarasia, koskaan ei tiedä mitä saa.” Näin on elokuvassa käynninkin kanssa. Koskaan et tiedä, mitä elokuvasta jää sinulle käteen. Ainakin pääset mukaan tarinoiden maailmaan. Voit jopa löytää avaimen elämäsi lukkoon.

Pekka Krook, sparraaja

ELOKUVA JA YHTEISÖ

ELOKUVAN VOIMA KAUPUNGINOSAYHTEISÖSSÄ

Kaupunkiyhteisöjen kehittäminen ja ihmisten, asukkaiden ja organisaatioiden osallistaminen aktiivisina toimijoina yhteisöjen rakentamiseen on Metropolian Toimiva ihmisten kaupunki -innovaatiokeksitymään tavoitteena.

Myös Voimaa elokuvasta – yhteisöllinen elokuvaklubi -ESR-hankkeessa ovat tavoitteina yhteisöjen kehittäminen ja yksilöiden sosiaalisen osallisuuden ja toimijuuden aktivoiminen ja vahvistaminen elokuvaklubitoinnin keinoin.

Voimaa elokuvasta -hankkeessa on yhteiskehitetty yhteisöllisen elokuvaklubin toimintamalli, jossa yhdessä valittujen teemallisten elokuvien katsominen ja ohjatut elokuvan aiheita käsittelevät keskustelut muodostavat erilaisiin kohderyhmiin ja yhteisöihin, kuten asukasyhteisötoimintaan sovellettavan yhteisöllisyyttä rakentavan ja yksilön asemaa vahvistavan konseptin. Hankkeessa pilotoidut elokuvaklubit on suunnattu nuorille työttömille sekä maahanmuuttajille vahvistamaan heidän sosiaalista osallisuuttaan ja kotoutumistaan sekä tukemaan heidän työllistymistään.

YHTEISTYÖVERKOSTO JA KEHITTÄMINEN

Yhteistyö Artova ry:n ja toiminnanjohtaja Keijo Lehikoisen kanssa on ollut alusta asti tiivistä. Muita kohderyhmäyhteistyökumppaneitamme ovat olleet Ohjaamo Helsinki, Turvapaikanhakijat tutuksi ry, DocPoint ry, Helsingin NMKY, Kohtaus ry, Integrifyn maahanmuuttajille suunnattu koodarikoulu, Kalasataman Vapaakaupungin Olohuone kaupakeskus Redissä sekä Erätauko-säätiö.

Asiantuntijoista, maahanmuuttajista, työttömistä nuorista ja kulttuurituotannon opiskelijoista koostuvissa yhteiskehittämistyöpajoissa kehitettiin elokuvaklubitoinnista, suunniteltiin elokuvaohjelmistoa sekä jaettiin ja luotiin hyviä fasilitoinnin käytänteitä. Mukana kehitystyössä olivat DocPoint ry:n toiminnanjohtaja Ulla Bergström, psykodraama- ja tarinateatterikouluttaja TEP Päivi Rahmel, taiteilija-kehittäjä Pirre Toikkanen sekä Ohjaamo Helsingin kehityskoordinaattori Hanna Karhu.

Voimaa elokuvasta -elokuvaklubikonsepti on toimiva malli terveyden ja hyvinvoinnin, sosiaalialan ja nuorisotyön sektoreille sekä yhdistyskentän ja neljännen sektorin itse-

näisten yhteisöjen ja pienryhmien käyttöön. Hankkeessa on pilotoitu Voimaa elokuvasta -elokuvaklubeja Ohjaamo Helsingin kanssa ja toteutettu fasilitaattorikoulutuksia sekä verkkomateriaaleja elokuvaklubeja järjestäville toimijoille.

Artova ry:n kehittämä ArabiaMalli pilotteineen on onnistunut esimerkki yhteisöllisyyden toteutumisesta, ja Voimaa elokuvasta -konsepti rikastaa Artovan oman elokuvaklubin Artova Kinon toimintaan asukasyhteisöä yhteisöllistävänä ja osallistavana toimintana.

Johanna Wartio

Yhteiskehittämisen asiantuntijaryhmä vasemmalta oikealle: lehtori, projektipäällikkö Johanna Wartio, lehtori, psykodraama- ja tarinateatterikouluttaja TEP Päivi Rahmel, DocPoint ry:n toiminnanjohtaja Ulla Bergström ja Ohjaamo Helsingin kehityskoordinaattori Hanna Karhu.

Asiantuntijaryhmän jäsen dokumenttiohjaaja ja Refugee Film Festivalin taiteellinen johtaja Anna Korhonen.

Metropolian kulttuurituotannon opiskelijat pohtimassa elokuvaklubeille sopivia teemoja ja voimaannuttavia elokuvia yhteiskehittelytyöpajassa.

HAASTATTELU - ELOKUVA JA ERÄTAUKO

Janne Kareinen, *DialogiAkademia*

Haastattelu ja teksti, Johanna Wartio

Sitran dialogisen keskustelumallin Erätauko -hanketta luotsanneella Janne Kareisella on erityinen suhde elokuvaan ja elokuvaklubitoimintaan.

”Elokuvatapahtumien järjestäjän rooli sai alkunsa Arabian alueen kulttuuri- ja asukasyhdistys Artova ry:n voimallisesta aluetta aktivoivasta toiminnasta. Elokuvaan kiinnostunut ja Rakkautta & Anarkiaa elokuvafestivaaliakin perustanut kulttuurikeskuksen Marianna Kajantie ehdotti, että elvyttäisimme elokuvakerhotoimintaa Helsingissä. Jotta saimme elokuvakerhotoiminnan aktivoitua, päätimme perustaa paikallisen leffafestarin, jonka kylkeen järjestimme elokuvakerhon ja tästä sai alkunsa Artova Film Festival ja elokuvakerho Artova Kino. Artova ry:ssä on vuosien varrella konseptoitu erilaisia yhteisö aktivoivia toimintamalleja ja paikallinen elokuvafestivaali ja elokuvakerhotoiminta olivat jatkumoa uusille konsepteille, jotka aktivoivat myös muita kaupunginosia elokuvakerhotoimintaan.”

Artova Film Festivalin ja Artova Kinon muodostama kokonaiskonsepti vahvistaa paikallisaluetta yhteisöllisyyttä ja keskustelua.

”Arabiassa oli siihen aikaan lähes kaikki Suomen elokuvakoulut ja aiemmasta yhteistyöstä paikallistoimijoiden kanssa tiesimme, että elokuva-alan opiskelijat eivät tehneet opiskeluaikanaan juurikaan yhteistyötä. Meistä se oli aika kummallinen tilanne, että tämän yhden neliökilometrin alueella lähes kaikki Suomen elokuva-alalle valmistuvat opiskelijat eivät tehneetkään yhteistyötä. Paikallistoimintaa ja elokuva-alan opiskelijoiden yhteisöllistämistä ajatellen Artova Film Festivalin lyhytelokuvien kilpailusarja suunniteltiin Arabian elokuvakoulujen opiskelijoiden lyhytelokuvien areenaksi ja avoimeksi myös muille lyhytelokuville. Palkittujen elokuvien ennakkonäytökset tulivat sitten Artova Kino elokuvakerhoon ja paikalle kutsuttiin lyhytelokuvien tekijät kertomaan teoksistaan ja käsittelemään elokuvaa yleisön kanssa.”

”Koska Artova Kinon perusti joukko ”elokuvahulluja”, niin Artova Kinossa näytimme vain elokuvia, joita ei ollut mahdollista nähdä missään muualla Suomessa. Elokuvat olivat joko vanhoja teoksia, joita ei enää näytetty missään, tai teoksia, joita ei elokuvateattereiden ohjelmistoon otettu mukaan. Elokuvat näytettiin lähtökohtaisesti 35mm filmiltä, elokuvien alussa oli noin puolen tunnin alustus ja elokuvan jälkeen pidempi keskustelu. Elokuvakerho kokoontui kaksi kertaa kuussa ja kuukauden toinen elokuva oli aina lastenelokuva, jolla oli elokuvakasvatuksellinen tarkoitus elokuvakerhon ohjelmistossa.”

Erätauko-hankkeessa tehtiin kokeiluja myös elokuvalla.

”Erätaukoissa tehtiin yhteistyötä Elina Hirvosen *Kiehumispiste* elokuvan kanssa antamalla elokuva ilmaiseksi esitettäväksi, jos sitoutui järjestämään Erätauko-keskustelun elokuvan yhteyteen. Esityksiä järjestettiin yli 400 ja tarkoitus oli saada aikaan keskustelua maahanmuuttokysymyksestä, johon tämä elokuva toimi hyvänä lähtölaukauksena ja alustuksena. Keskustelu oli hyvin tunteita herättävä ja eriäviä mielipiteitä oli paljon, suurin osa maahanmuuttoa puolustavia. Erätaukoissa tehtiin yhteistyötä myös DocPointin kanssa ja käytiin dialogia dokumenttielokuvaesitysten jälkeen.”

”Kehittämisideana puhuttelevien elokuvien jälkeen järjestettäviin Erätauko keskusteluihin kannattaa panostaa kutsuprosesseihin, jotta saadaan mahdollisimman kirjava joukko ihmisiä käymään keskustelua, mutta se vaatii myös hyvän fasilitaattorin, joka pystyy pitämään keskustelun mahdollisimman tasavertaisena. *Kiehumispiste* elokuvan jälkeinen keskustelu fasilitoitiin työyhteisösovittelija Miriam Attiaksen video-ohjeiden pohjalta ja tapahtuman järjestäjät toimivat keskustelun fasilitaattoreina.”

Voimaa elokuvasta elokuvaklubilla keskustelun aiheet perustuvat elokuvan teemoihin ja henkilöhahmojen tarinoihin, ei niinkään elokuvantekijöiden intentioihin. Erätauko keskustelun periaatteet tuovat työkaluja ja näkökohtia keskusteluihin.

”Erätauko lähtee tarpeen ja tavoitteen määrittelystä ja sitten mietitään vaikuttavuutta ja kohderyhmiä. Voimaa elokuvasta konseptissahan nämä on valmiiksi mietitty, mutta olisiko hedelmällistä, jos mukana olisi muitakin erilaisista lähtökohdista olevia henkilöitä. Ohjaustyökaluthan suoraan sopivat kaikenlaisiin keskusteluihin käytettäväksi ja valmistautumisprosessi yksittäiseen teemaan tai kohderyhmään fasilitaattorin oman taidon kehittämisen kannalta on myös hyödyllistä.”

Yhteisten tavoitteiden kertominen kaikille keskustelijoille auttaa ihmisiä pääsemään samaan keskusteluun. Järjestäjällä voi olla myös monia muita omia pitkäjänteisempiä tavoitteita, joita ei tarvitse tuoda yksittäisessä keskustelussa näkyväksi.

”Voimaa elokuvasta hankkeessa on varmasti tavoitteena voimaannuttaa ihmisiä elokuvan kautta, mutta se ei välttämättä yksittäisen keskustelun tavoitteena ole niin tärkeä, kuin se, että siellä saadaan aikaan keskustelua jostain teemasta tai katsotaan elämän valintoja. Nämä ovat todennäköisesti tavoitettavampia ja koskettavampia tavoitteita keskustelijoille, kuin hankkeen korkeammat tavoitteet.”

Voimaa elokuvasta konseptissa ei kuitenkaan riitä tavoitteeksi se, että kohdennus on dialogissa tai kohdennus on kohderyhmässä, vaan tavoite on se, mitä vaikutusta kohderyhmässä halutaan saada aikaiseksi ja ne tavoitteet löytyvät juuri tarpeista.

”Työskennellessä monien organisaatioiden kanssa tarpeen ja tavoitteiden määrittely keskustelun suunnittelussa ei ole mitenkään automaattista. Ajatellaan, että nyt tässä on tällainen konsepti ja nyt järjestetään tällä jotain. Erätauko-konseptilla saadaan samantyyppistä näennäisosallisuutta aikaan, kuin kaikilla muillakin osallisuusmalleilla. Ja minusta se on ihan kamalaa, jos järjestetään keskustelu vain sen takia, että no järjestetään se, jos ei ole mitään muuta tarvetta tai tavoitetta. Sitten suosittelisin, että älkää järjestäkö. Lähtekää sieltä tarpeista ja tavoitteista, ja sen jälkeen miettikää kaikkia muita asioita.”

Keskustelujen järjestäminen kannattaa aloittaa kevyesti ja laskea omia paineita, harjoitella ja sitten pikkuhiljaa syventää aiheita.

”Erätauon työkaluthan ovat self-help työkaluja ja jos on ryhmän ohjaamisen osaamista, niin pitäisi saada napattua myös dialogin ohjaamisen kyky. Keskustelujen ei tarvitse olla täydellisiä heti ensimmäisestä keskustelusta lähtien. Se on vähän kuin polkupyöräilyä, dialogiohjaaminen. Voi aloittaa vähän hoiperrellen, mutta kun tulee lisää kilometrejä, niin kyllä se alkaa sujua. Kannattaa valmistautua hyvin, mutta se ei ole rakettitiedettä.”

VOIMAA ELOKUVASTA ARTOVA KINOSSA

Arabianrannan, Toukolan ja Vanhankaupungin asukasyhdistys Artova ry:ssä toimiva Artova Kino järjesti Voimaa elokuvasta -elokuvaklubi-illan Paavalin seurakunnan ylläpitämässä kaupunkiolohuone Olkkarissa Arabian kauppakeskuksessa lokakuussa 2019. Klubi elokuvana esitettiin dokumenttiohjaaja Veera Lehto-Michaudin ohjaama ja Tuffi Filmsin tuottama pakolaisuutta, maahanmuuttajuutta ja perhesuhteita käsittelevä *Pariisin prinssi*. Voimaa elokuvasta -keskustelussa pohdittiin pakolaisuuden erilaisia syitä sekä haavoittuvaan asemaan lähtömaahan jäävää perhettä ja sitä, miten todennäköistä perheen yhdistäminen tulevaisuudessa on.

Voimaa elokuvasta -elokuvaohjelmisto suunnitellaan yhdessä klubilaisten ja asukas-yhteisön kanssa. Keskustelujen teemat suunnittelee Artova Kinon ohjelmistotyöryhmä, ja tarkemmat elokuvavalinnat tehdään asukas-yhteisön kanssa yhteissuunnitteluilloissa ennen ohjelmistokauden alkua. Voimaa elokuvasta -konseptissa on tärkeää, että elokuvia katsova ja keskusteluihin osallistuva ryhmä pääsee itse vaikuttamaan elokuvaklubin sisältöihin, tavoitteisiin ja yhteistoimintaan.

Artova Kino järjestää klassikkoelokuvailtoja ja uutena konseptina asukasyhdistystoimintaan on otettu teemalliset ja fasilitoidut Voimaa elokuvasta -klubit.

”Elokuva on hyvä muoto käsitellä asioita” - Janne Kareinen

Artova ry:n varapuheenjohtaja Keijo Lehikoinen, projektipäällikkö Johanna Wartio, Artova ry: hallituksen puheenjohtaja Milla Karkulahti ja kulttuuri-tuotannon opiskelija Aino Tamminen elokuvaklubia järjestämässä.

ELOKUVA AUTTAA TAVOITTEISSA

MITÄ ELOKUVALLA VOI TEHDÄ?

Lähetin viime viikolla tekstiviestin ystävälle: “Mun käsitys rakkaudesta on elokuvista opittu enkä tajua, miten se voisi olla oikeesti totta.”

Käyn elokuvissa harvoin, kotona katson elokuvia vielä vähemmän. Käsitykseni siitä, mikä minulle on mahdollista, tulee monesta lähteestä, ja elokuvat ovat niistä ehkä yksi pienimmistä vaikuttajista. Silti katsomani elokuvat ovat jääneet minuun eräänlaiseksi elämänmittaiseksi maisemaksi, jota palaan katselemaan ihan huomaamatta. Katson Call Me By Your Namen ja ajattelen, kuuluuko rakkauden olla tuollaista? Voisiko minullekin käydä noin? Lilja 4-everin jälkeen kysyn, miksi valitan koskaan mistään.

Moderni ihminen on refleктоija. Heräämme aamulla, lähdemme töihin, tulemme kotiin, refleктоimme, syömme iltapalan. Tai heräämme aamulla, emme lähde töihin, refleктоimme, ilta tulee riippumatta siitä, mitä olemme tehneet, mutta syömistäkin varmemmin olemme refleктоineet. Mitä tekisin, miten tämä liittyy tuohon, miltä nyt tuntuu? Arkisen refleктоinnin pohjalla on tutkittu psykologinen mekanismi: Peilaaminen auttaa hahmotamaan vaihtoehtoja ja tehtävissä olevia valintoja. Se kertoo, millaisia keinoja meillä on käytettävissämme valintojen ja päämäärien tueksi.

ELOKUVAT VAHVISTAVAT PERUSKYVYKYYKSIÄ

Mahdollisuuksien avaruus, kokemus siitä, mikä juuri sinulle on mahdollista, muodostuu yksilöllisistä kokemuksista ja yhteisön esimerkeistä. Filosofi Martha Nussbaum (2013) kehitti taloustieteilijä Amartya Senin työn pohjalta skeeman, josta tuli nopeasti maailmankuulu. Nussbaum esitteli vuonna 2011 ilmestyneessä artikkelissaan 10 ihmisen peruskyvykkyyttä. Kyvykkyydet ovat eräänlaisia reunaehtoja sille, että ihminen voi elää omannäköistä elämää yhteiskunnassa, joka turvaa kaikille oikeuden hyvinvointiin.

Nussbaumien kyvykkyyssajattelu on analyttinen jäsentely sille, miten ihminen voi elää merkityksellistä elämää. Elokvaklubit pyrkivät samaan – elokuvan sisältö, yhdessä katsominen, fasilitoitu keskustelu ja yhteisöllinen kokemus synnyttävät merkityksen, joka voi johtaa johonkin hyvään. Katsoja voi saada elokuvasta kulttuurikokemuksen lisäksi motivaation ja keinoja tehdä omaa elämää koskevia hyviä valintoja.

Elokvaklubin idea on katsoa yhdessä kohderyhmälle valittu elokuva ja käydä siitä katsomisen jälkeen fasilitoitu keskustelu. Millaisia hyvinvointivaikutuksia elokvaklubilla voi olla? Mihin ne perustuvat?

Nussbaumin teoksessa esitellyt peruskyvykkyudet ovat:

1. Normaalin mittainen elämä
2. Fyysinen terveys, ravinto ja suoja
3. Ruumiillinen koskemattomuus
4. Aistit, mielikuvitus ja ajattelu
5. Tunteet
6. Kriittinen ajattelu
7. Yhteiselämä
8. Muut lajit
9. Leikki
10. Osallistuminen ja vaikuttaminen omaan ympäristöön, omistaminen.

(käännökset Tommi Laitio 2014 <http://tommilaitio.munstadi.fi/2014/09/25/sukupolvi-kerrallaan/>)

Elokuvat tarjoavat sisältöä, jota katsojat peilaavat omaan elämäänsä. Ne ruokkivat peruskyvykkyksiä. Elokuvat stimuloivat erityisesti aisteja, mielikuvitusta ja ajattelua. Ne kehittävät kriittistä ajattelua ja parhaimmillaan lisäävät osallisuutta ja yhteiselämää. Kulttuurin hyvinvointivaikutuksia on tutkittu paljon, mutta niillä voidaan tukea myös yhteiskunnallisia toimintamalleja. Kaiken yhteisön toiminnan tulisi viime kädessä tukea ihmisten peruskyvykkyksiä. Tähän elokuvaklubeillakin pyritään.

Yhdessä katsomisen hyvinvointivaikutukset jakautuvat kahteen: elokuvien tarjoamat teemat ja niiden kytkeytyminen peruskyvykkyysiin sekä fasilitoitu keskustelu, jossa näistä teemoista tulee sisäisen motivaation lähteitä. Voisinko minäkin tehdä noin, niin kuin elokuvassa?

ELOKUVAT SISÄISEN MOTIVAATION LÄHTENÄ

Itseohjautuvuuden teorian (Center for Self-Determination Theory SDT) mukaan ihmisen osallistuminen ja sisäinen motivaatio on korkeimmillaan silloin, kun olosuhteet tukevat yksilön kokemusta itseohjautuvuudesta ja kompetenssista. Ihmisten kokemus hyvinvoinnista ja siitä, että pystymme tekemään omaa elämäämme koskevia valintoja, nojaa myös ulkoisiin olosuhteisiin. Sosiaalinen viitekehys ohjaa ihmisiä valintoihin.

Mikä saa meidät toimimaan tietyllä tavalla? Miksi teemme niin kuin teemme? Itseohjautuvuusteoria selittää motivaatiota eli syitä toiminnan taustalla. Motivaatio koostuu ulkoisista ja sisäisistä tekijöistä – esimerkiksi muiden mielipiteistä ja sosiaalisista käyttäytymismalleista, omista arvoista, kiinnostuksen kohteista ja persoonallisuudesta. Koska yksilöllisiä piirteitä ei ole tässä yhteydessä hedelmällistä tutkia, on itseohjautuvuu-

den merkitys nimenomaan sen sosiaalisessa kontekstissa. Miten voimme mahdollistaa muiden kokemusta siitä, että he voivat tehdä omaa elämäänsä koskevia valintoja? Miten me voimme fasilitoida muiden kokemusta hyvinvoinnista?

Psykologi Gabriele Oettingen on tutkinut kulttuuristen ja poliittisten järjestelmien vaikutusta psykologisiin tulevaisuuskenaarioihin. Oettingenin kehittämä ajatus mentaalises-ta kontrastoinnista (orig. mental contrasting) on eräänlainen itseohjautuvuuden malli. Mentaalinen kontrastointi viittaa prosessiin, jossa ihminen kuvittelee toivomansa tulevai-suuden ja reflektoi saman tien niitä tekijöitä, jotka nykytilanteessa ovat tuon tulevaisuu-denkuvan tiellä. Toivotun lopputuloksen ja nykyhetken ajatteleva samanaikaisesti tuo näitä kuvia lähemmäs toisiaan. Toisin sanoen tulevaisuudenkuva realisoituu helpommin, jos oikeasti keskittyy suunnittelemaan, miten sen voi toteuttaa ja mitä esteitä sen tiellä mahdollisesti on. Oettingenin tutkimus on osin mielikuvaharjoittelua: Millaista olisi, jos saavuttaisiin toivotun päämäärän? Miltä se tuntuisi?

Elokuvaklubeilla käytävä fasilitoitu keskustelu tarjoaa tilan käsitellä päämääriä ja keinoja yhdessä, sekä työkaluja jatkaa niiden tutkimista yksityisesti.

KUN PESET HAMPAITA, SEISO SAMALLA PÄKIÖILLÄ – PÄÄMÄÄRIIN TÄYTY OLLA HELPOJA POLKUJA

Päämääriä voi olla helppo asettaa. Haluaisin olla hyvässä kunnossa, haluaisin mat-kustaa maailman ympäri, haluaisin unelmien työn. Usein se kuitenkin jää tähän, eikä kaikkien haaveiden tarvitsekaan toteutua. Ne päämäärät, joiden oikeasti haluamme toteutuvan, vaativat sitoutumista niiden saavuttamiseksi tarvittaviin keinoihin. Esimerkik-si hampaiden peseminen vie päivässä muutaman minuutin. Päkiöillä seisominen puoles-taan vahvistaa jalkoja ja vatsalihaksia. Jos päämääränä on kasvattaa fyysistä kuntoa, on esimerkiksi päkiöillä seisominen hyvä tapa aloittaa. Se on helppo lisätä arkeen, sellai-sen toiminnan osaksi, jota jo tekee. Reflektointi voi olla esimerkiksi sitä, että kuvittelee itselleen paremman fyysisen kunnan tai hyvän työpaikan. Päämäärä on tulevaisuuden kannalta välttämätön ehto, mutta se ei vielä riitä. Psykologinen tutkimus koskee sitä, että päämääriä kohti täytyy olla helppoja polkuja. Miten pääsemme lähemmäs tavoiteltua lopputulosta? Reflektio auttaa ajattelevaan niitä keinoja, joita päämäärän saavuttami-seen voidaan käyttää.

Psykologi Peter Gollwitzer on tutkinut ihmisten suunnitelmallista ajattelua ja kehittänyt implementaatiointention (Gollwitzer & Sheeran, 2006) käsitteen. Sillä viitataan aikomuk-siin, jotka lyhentävät psykologista matkaa päämäärään. Käytännössä ne ovat suunni-telmaksi muuttuvia mielikuvaharjoituksia. Esimerkiksi elokuvassa nuori ystäväporukka avaa kahvilan ja setvii ihmissuhdekuvioitaan siellä, kukin on vuorotellen töissä ja tiskin molemmilla puolilla tapahtuu. Teemoja ovat ystävyys, yrittäjäyys, ihmissuhteet, raha. Ohjattu keskustelu purkaa teemoja käytännöiksi: miten voi alkaa yrittäjäksi, millainen sosiaalisten suhteiden kulttuuri Suomessa on, miten raha-asioita voi hoitaa. Yhdessä

käydyn keskustelun jälkeen omat tilanne ja aikomukset hahmottuvat ja matka päämäärään selkiytyy.

Elokuvaklubien tavoite on ohjata osallistujia refleктоimaan ja sitä kautta tekemään omalle elämälle hyviä valintoja. Fasilitoitu keskustelu auttaa asettamaan päämääriä ja näkemään keinoja niiden saavuttamiseen. Elokuvaklubien osallistujiksi on valittu haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä, jotka hyötyvät eniten uusista vaihtoehdoista ja motivaatiosta tehdä niitä koskevia valintoja. Elokuvalle voi tehdä paljon, yhteisöllä ja keskustelulla vielä enemmän.

Johanna Niemi, sosiologi, asiantuntijalehtori

Sosiologi Johanna Niemi toimii asiantuntijalehtorina mm. Höntsä - silta eteenpäin nuorten syrjäytymistä ehkäisevässä hankkeessa Metropolia Ammattikorkeakoulussa.

Lähteet:

Nussbaum, Martha (2013). *Creating Capabilities: The Human Development Approach*. Cambridge, Massachusetts: The Belknap Press of Harvard University.

Center for Self-Determination Theory (2019) *The Theory. Overview*. Verkkosivusto. Saatavilla osoitteessa <https://selfdeterminationtheory.org/the-theory/>. Luettu 11.6.2019.

Oettingen, Gabriele & Gollwitzer, Peter (2010). *Strategies of Setting and Implementing Goals: Mental Contrasting and Implementation Intentions*. New York: Social psychological foundations of clinical psychology.

Gollwitzer, P. M. & Sheeran, P. (2006). *Implementation intentions and goal achievement: A meta-analysis of effects and processes*. *Advances in Experimental Social Psychology*.

ELOKUVA LISÄÄ EMPATIAA

BLOGI - ELOKUVA HERÄTTÄÄ EMPATIAA

Kun valot syttyvät elokuvateatterissa elokuvan jälkeen, huomaan usein, että ympärillä on tapahtunut muutos. Toiset katsojat näyttävät jotenkin erilaisilta kuin ennen leffan alkamista. Elokuvan katsominen yhdessä voi olla syvästi yhteisöllinen kokemus.

Tämä muutos toteutuu Metropolia Ammattikorkeakoulun Voimaa elokuvasta -hankkeen elokuvaklubeilla. Elokuvaklubeilla ihmiset kokoontuvat yhteen katsomaan elokuvia. Elokuvan jälkeen toteutetaan fasilitoitu dialoginen keskustelu, jossa jaetaan katsomiskokemuksen herättämiä ajatuksia ja syvennytään ennalta valittuihin elokuvan teemoihin ja tarinaan.

Voimaa elokuvasta -klubin perusidea on yksinkertaisuudessaan toimiva: jaetun katselukokemuksen herkistämänä on helpompi kohdata ympärillä olevat ihmiset ja jakaa ajatuksia luottamuksellisessa ilmapiirissä. Tiiviskin fasilitoitu keskustelu riittää syventämään elokuvan herättämiä ajatuksia ja synnyttämään myötätuntoa elokuvassa esiintyneitä hahmoja kohtaan ja refleктоimaan elokuvan tapahtumia katsojan omaan elämään ja kohtaamaan myös itsensä armollisemmin.

Luovan kehittämistyön fasilitaattori Tuomas Tirkkonen toimii organisaatioissa ja yhteisöissä. Tupu Creative.

Olin maaliskuussa 2019 fasilitoimassa keskustelua Kalasataman Vapaakaupungissa järjestetyllä Voimaa elokuvasta -elokuvaklubilla, missä katsottiin Tonislav Hristovin ohjaama dokumenttielokuva *Sinkkuelämän säännöt*. Dokumentissa neljä bulgariaista nuorta miestä etsii rakkautta Suomessa. Hauska ja myötätuntoa herättänyt elokuva antoi hyvän pohjan keskustelulle. Ohjasin osallistujat pohtimaan elokuvaa kahdesta näkökulmasta: millaisia rakkauden ja kumppanin etsintään liittyviä malleja elokuvassa pohdittiin ääneen, ja millaisia kirjoittamattomia sääntöjä siitä oli havaittavissa?

DIALOGISUUS SYVENTÄÄ KESKUSTELUA

Osallistujat kiteyttivät keskustelun kautta esiin nousseet havainnot neuvoihin, joita he antaisivat elokuvan henkilöiden kanssa vastaavassa tilanteessa oleville. Yhteenvedossa osallistujat kertoivat, että elokuvan herättämät ajatukset selkiytyivät ja muuttuivat keskustelun myötä. Osallistujat totesivat klubin jälkeen, että vastaavaa tietoista reflektointia pitäisi tehdä enemmänkin.

“Fasilitaattorina Tuomas luki ryhmää ja ryhmän kapasiteettia keskustella. Hän ohjasi tilannetta helposti lähestyttävästi ja auttoi osallistujia kuuntelemaan ja sitoutumaan keskusteluun mukaan. Keskustelun virittämiseen elokuvan jälkeistä tunnetilaa kuvaavat kuvakortit olivat juuri sopiva työkalu”, projektipäällikkö Johanna Wartio kuvaa elokuvaklubin onnistumisia. “Kahdentoista Voimaa elokuvasta -klubi-illan jälkeen voin sanoa, että tämä oli onnistuneimpia erityisesti dialogisuuden ja keskustelun syväluotaavuuden suhteen!”

Elokuvan katsominen yhdessä herättää empatiaa, ja jaettu elokuvakokemus vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta. Elokuva on myös runsas ja monitasoinen sisältö, mille fasilitoinnin voi rakentaa. Draaman, kuvataiteen ja musiikin avulla päästään samoille tasoille, mutta elokuvassa yhdistyy kaikki.

Tuomas Tirkkonen, fasilitaattori

Johanna Wartio fasilitoi dialogia, joka rakentuu Tuomas Tirkkosen kuvakortti-
menetelmälle. Elokvaklubissa dialogisuus ja toiminnallisuus yhdistyvät.

ELOKUVA JA ELÄMÄ

BLOGI - IDENTITEETTI: KÄSITELTÄVÄ VAROEN

Päivi Kuusela on Kiinalaisen kulttuurin ja kiinankielen konsultti.

YHTEISÖLLINEN ELOKUVA-ILTA ON

KESKUSTELUA VIRITTÄVÄ KONSEPTI

Oli ilo olla kokemusasiantuntijana mukana Helsingin NMKY:n Y:Care-palvelujen Y:Talks-illassa vierailleella yhteisöllisellä Voimaa elokuvasta -elokuvaklubilla. Olin elokuvaklubilla jakamassa ajatuksia kansainvälisestä lapsuudesta ja nuoruudesta kolmen erilaisen kulttuurin parissa. Johanna Wartion erinomaisen alustuksen jälkeen kerroin hieman omaa tarinaani "case-study"-pohjaisesti, samalla elokuvan esittelyä reflektoiden ja näin osallistujaryhmälle fasilitoitavaa keskustelua pohjustaen.

Aiemmin eräessä NMKY:n Y-caren ja muiden kumppanien kanssa sain olla toteuttamassa paneelikeskustelua, jossa käsitelimme globaaliin liikkuvuuteen linkittyvien, niin sanottujen hybridi-kulttuuri-identiteettien (Ward, 2018) haavoittuvuuksia ja vahvuuksia. Koin, että tämä ilta oli eräänlaista jatkumoa tuolle alkaneelle keskustelulle monikulttuurisen identiteetin vaikutuksista. Tällä kertaa pureudimme kahden romaani nuoren näkökulmasta aiheeseen "kulttuuri-identiteetti".

VAIKEUKSIEN KÄÄNTÄMINEN VAHUUDEKSI

Iris Härmän *Elää ja palaa* -dokumentti (2007) on toisaalta riipaiseva, toisaalta lohdullinen. Sisko ja veli ovat kokeneet kovia mutta pitävät yhtä ja taistelevat. Mirella, toinen sisaruksista, kehottaa veljeään pysymään koossa henkisesti, koska tämä on välttämätöntä arjessa selviytymiseen. On pakko. Selviytyä. Pysyä koossa. Sen hän tekee ja etenee omalla elämänpolullaan. Dokumentin loppupuolella, itsekin äidiksi tullessaan, Mirella haluaa tarjota omalle lapselleen jotain muuta, kuin mitä on itse kokenut. Hän haluaa tarjota hyvää kaiken vääryyden tilalle.

Kahden kulttuurin välissä kasvamisen lisäksi sisaruksilla on ollut vakavia henkilökohtaisia vastoinkäymisiä. Dokumentin kuvaus tämän perheen selviytymistaistelusta on todellinen, pohdiskeleva ja voimaannuttava.

VAPAUSTAISTELUA

Olen itse varttunut kolmen hyvin erilaisen kulttuurin ja kielimaailman (suomi, englantia ja kiina) risteyskohdassa, näiden välisiä ristiriitoja yhteen sovittaen. Yhtenä tavoitteenani on ollut kääntää “kulttuurien välissä elämisen” kokemusta hyödyksi, vahvuudeksi ja yhdistäväksi tekijäksi. Minulle on syntynyt sillanrakentajan identiteetti.

Voimaa elokuvasta -elokuvaklubin dokumentti toi minulle uuden kulman tarkastella kulttuuri-identiteetin muodostusta; sen lisäksi, että se on yhdistelmää niistä kulttuurivai- kutteista, jotka meitä ympäröivät, se on myös vapaustaistelua. Taistelua omasta tilasta, omasta polusta; oman muodon ottamista. Omanlaistaan vallankumousta. Menneisyyden taakkoja – kirouksen tunnettakin – kumoten elokuvan päähenkilöt Mirella ja Benjamin ottavat omaa tilaa, tekevät rohkeita valintoja ja rakentavat omaa uutta kulttuuri-identi- teettiään.

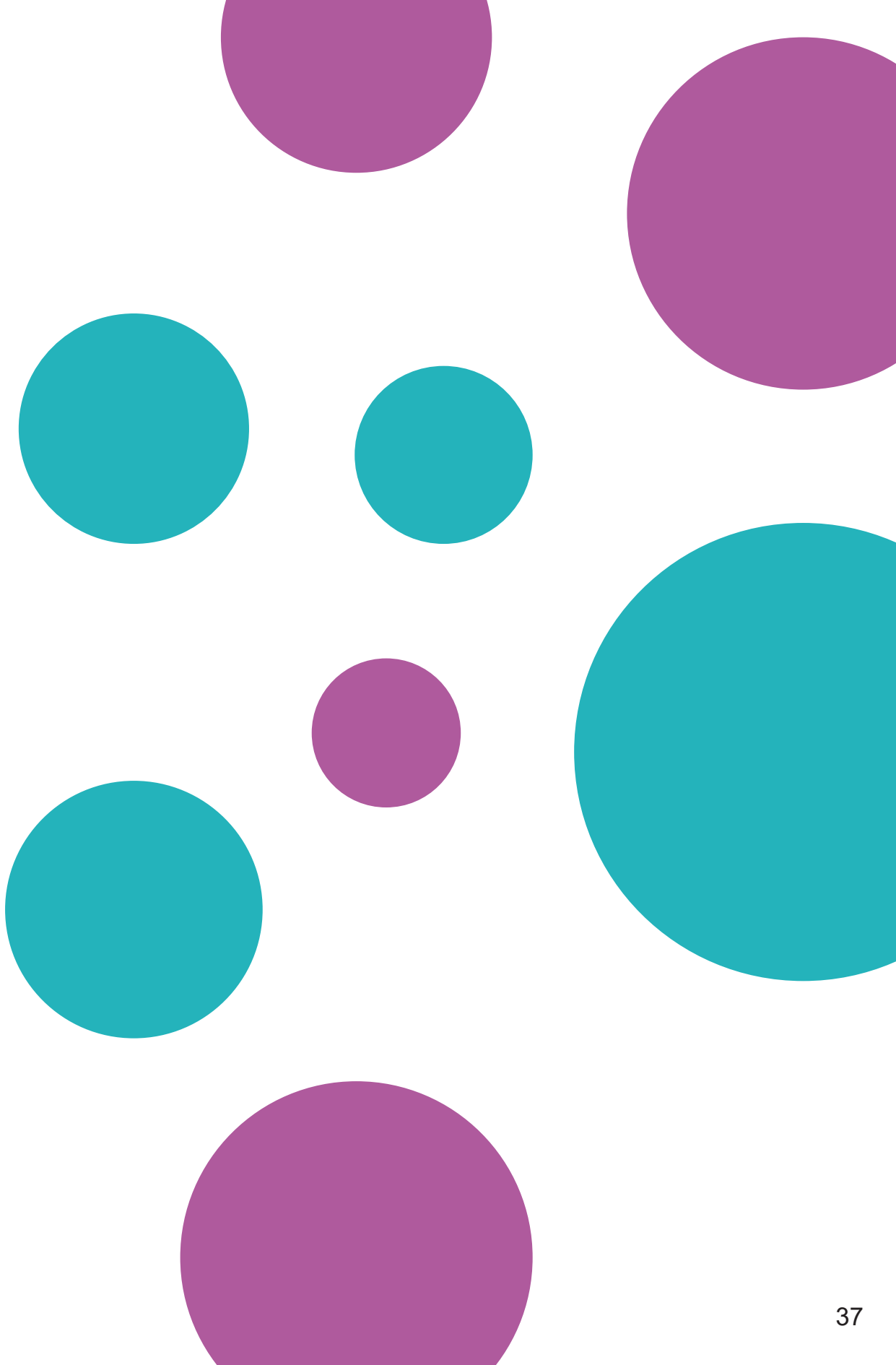
Päivi Kuusela, fasilitaattori

Lähde:

Ward, Colleen (2018). Hybrid and Alternative Identity Styles as Strategies for Managing Multicultural Identities. *Journal of Cross Cultural Psychology*. Volume: 49 issue: 9, page(s): 1402-1439. Article first published online: August 2, 2018.

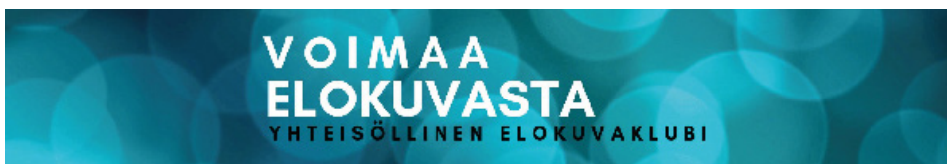
Päivi Kuusela fasilitoimassa keskustelua identiteetin kehittämisestä kahden tai useamman kulttuurin ristipaineessa.

VIESTINTÄMATERIAALEJA

Voimaa elokuvasta -elokuvaklubien järjestäjille tuotettiin materiaaleja viestinnän, markkinoinnin ja kutsuprosessin tueksi. Materiaalit ovat vapaasti ladattavissa www.voimaaelokuvasta.fi -sivustolta.

TERVETULOA ELOKUVAKLUBEILLE!

Voimaa elokuvasta -elokuvaklubissa pääosassa ovat elokuvat ja sinä.

Torstai 18.10. klo 16.00 - Refugee Film Festival, Kino Andorra, Eerikinkatu 11.

Voimaa elokuvasta esittää: Fakiiri, joka juuttui vaatekaappiin.

Torstai 25.10. klo 17:15 - Ohjaamo Helsinki, Fredrikinkatu 48

Voimaa elokuvasta - elokuva: Saattokeikka.

Keskustelun teemana Ystävyys.

Torstai 1.11. klo 17:15 - Ohjaamo Helsinki

Voimaa elokuvasta - elokuva: Varasto.

Keskustelun teemana Työ.

Torstai 8.11. klo 17:15 - Ohjaamo Helsinki

Voimaa elokuvasta - elokuva: Helmiä ja sikoja.

Keskustelun teemana Kasvutarina.

Torstai 15.11. klo 17:15 - Ohjaamo Helsinki

Voimaa elokuvasta - elokuva: Kovasikajuttu.

Keskustelun teemana Unelmat.

Tiistai 20.11. klo 18:00 - Kohtaus ry, Inarintie 35, 00550 Helsinki

Voimaa elokuvasta - elokuva: Sinkkuelämän säännöt.

Keskustelun teemana Rakkaus.

Torstai 22.11. klo 17:15 - Ohjaamo Helsinki

Voimaa elokuvasta - elokuva: Love and Engineering.

Keskustelun teemana Rakkaus.

Torstai 29.11. klo 17:15 - Ohjaamo Helsinki

Voimaa elokuvasta - elokuva: Napapiirin sankarit.

Keskustelun teemana Ihmissuhteet.

VOIMAA ELOKUVASTA

YHTEISÖLLINEN ELOKUVAKLUBI

TERVETULOA VOIMAA ELOKUVASTA KLUBEILLE LOKA- JA MARRASKUUSSA!

Voimaa elokuvasta -elokuvaklubissa pääosassa ovat elokuvat ja sinä. Elokuvien katsomisen lisäksi illoissa on tarkoitus nauttia toistemme seurasta, tehdä yhdessä naposteltavaa ja jutella elokuvien herättämistä teemoista. Elokvaklubi on oleskeluluvan saaneille osallistujille ja työttömille nuorille osallistujille. Klubeille vapaa pääsy, ei ennakkoilmoittautumista. Tule mukaan sellaisena kuin olet!

Torstaisin 11.10., 25.10., 1.11., 8.11., 15.11., 22.11. ja 29.11. klo 17:15 Ohjaamo Helsinki (Fredrikinkatu 48).
Torstaina 18.10. klo 16:00 Refugee Film Festival Kino Andorra (Eerikinkatu 11).

Klubien kesto noin 2,5 tuntia.

Ennen elokuvan katsomista yhteisesti pientä naposteltavaa.

Tapahtuman järjestäjät, vierailijat ja elokuva esitellään lyhyesti.

Elokuva katsotaan yhdessä.

Keskustellaan yhdessä ohjatusti elokuvan teemoista ja tarinan herättämistä ajatuksista ja tunteista.

Elokvasta ja illasta kerätään palautetta.

Päätetään yhdessä elokuvavalikoimasta, mikä elokuva katsotaan seuraavalla kerralla.
Nähdään taas!

Dokumentin elementit: FlatIcon

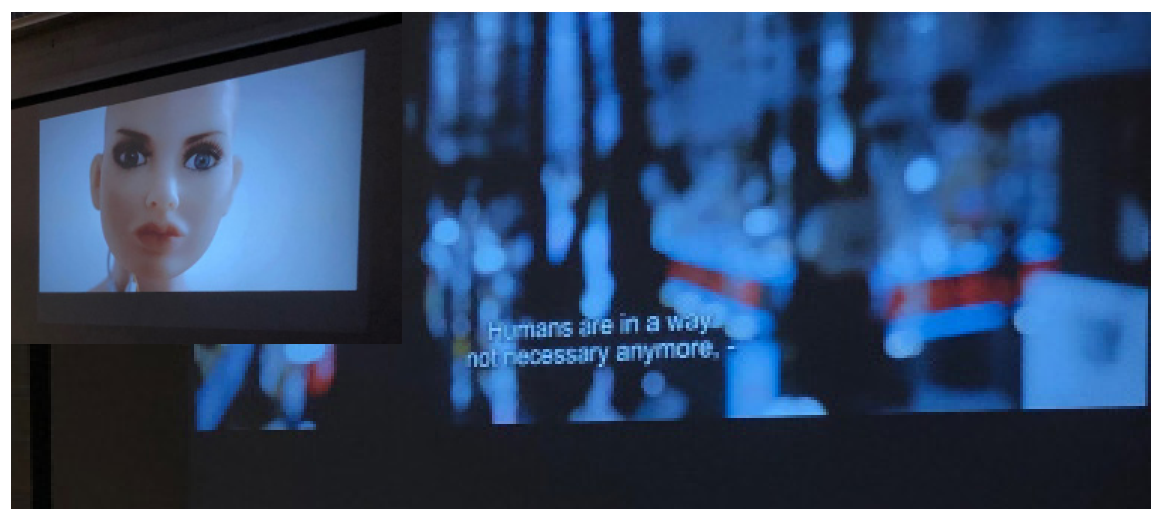
ELOKUVA JA TULEVAISUUS

TEKOÄLYÄ ELOKUVAKLUBILLA

Voimaa elokuvasta -elokuvaklubi järjestettiin tekoälyteemalla Integrifysassa maahanmuuttajille suunnatun koodarikoulun monikulttuuriselle koulutusryhmälle helmikuussa 2019.

Elokuvaklubi sai illan näytäntöön dokumenttiohjaaja Iiris Härmän uunituoreen tekoälyä ja sen etiikkaa käsittelevän elokuvan *Outouden laakso (Who Made You)*. Elokuva kysyy, mitä tekoälyn kehitys merkitsee meille ihmisille: mitä se tarkoittaa ihmisyydelle ja yhteisöille, ja miten se vaikuttaa meidän ihmiskuvaamme? Tekoäly löytää tiensä joka päiväisen elämämme kaikille alueille joka hetki. Dokumentissa esiintyy kattava ryhmä huippututkijoita ja asiantuntijoita, muun muassa Joanna Bryson, Neil Harbisson, Hiroshi Ishiguro, Kohei Ogawa, Yukiyasu Kamitani, Taneli Tikka, Jyrki Kasvi ja Sergi Santos. Koodarikoulun tulevaisuuden ICT- ja teknologia-aloille työllistyvä koulutusryhmä oli juuri sopiva yleisö tälle puhuttelevalle teokselle.

TEKOÄLYN NOPEA KEHITYS VAIKUTTAA TYÖELÄMÄÄN JA YKSITYISYYTEEN

Elokuvaklubin koodariyleisöä puhutti vahva etiikan teema, tekoälyn inhimillistäminen ja sen vaikutukset työn murrokseen. Automaation kehittyminen on korvannut ihmistyövoimaa monilla aloilla, mutta luoko vai viekö tekoäly työpaikkoja lähitulevaisuudessa? Millä aloilla työllistävä vaikutus näkyy, ja mitkä alat ovat uhattuina? Tekoälyn inhimillistämisen myötä palvelualat, kuten hyvinvointi- ja sosiaalialat, joissa ihmisen ja asiakkaan kohtaaminen on toiminnan keskiössä, ottavat tekoälyn palvelun laajemmin käyttöönsä.

Illan keskustelussa yleisön, dokumenttiohjaaja Iiris Härmän sekä Voimaa elokuvasta -elokuvaklubin vastaavan tuottajan Johanna Wartion kesken päällimmäiseksi nousivat tekoälyn kehittyminen yleiseksi globaaliksi toiminnoksi sekä eettisten käsitysten kulttuurisidonnaisuus ja alueellisuus.

Miten luoda tekoäly, joka vastaa eri kulttuureiden, uskontojen ja ihmiskäsitysten eettiseen koodistoon? Vai onko nyt aika luoda globaali eettinen säännöstö oikeudenmukaiselle, vastuulliselle, tasa-arvoiselle ja yksityisyyden suojaa huomioivalle tekoälylle, ja miten tämä järjestyisi?

"I wouldn't want to insert a microchip under my skin like they did in Sweden by Jowan Österlund at Biohax International", kommentoi koodarikoulun osallistuja, joka oli rakentamassa InMoov vapaan lähdekoodin robottia Vaasan Ammattikorkeakoulun teknologiatieteissä. "Yes it makes your life somewhat easier, you can unlock your door and pay your groceries, but it exposes your personal life to dangers and you could be exposed to hackers", hän jatkoi.

Elokuvassa katsojaa kuljettavan oppaan, kognitiotieteen tutkijan Michael Laakasun mukaan tekoälyn kehittämisen eettisyydestä tulisi sopia globaalisti nyt. Tekoälyn nopea kehittyminen on suurempi uhka kuin ilmaston lämpeneminen, sillä tekoälyn vaikutukset koskettavat meitä päivittäisellä tasolla.

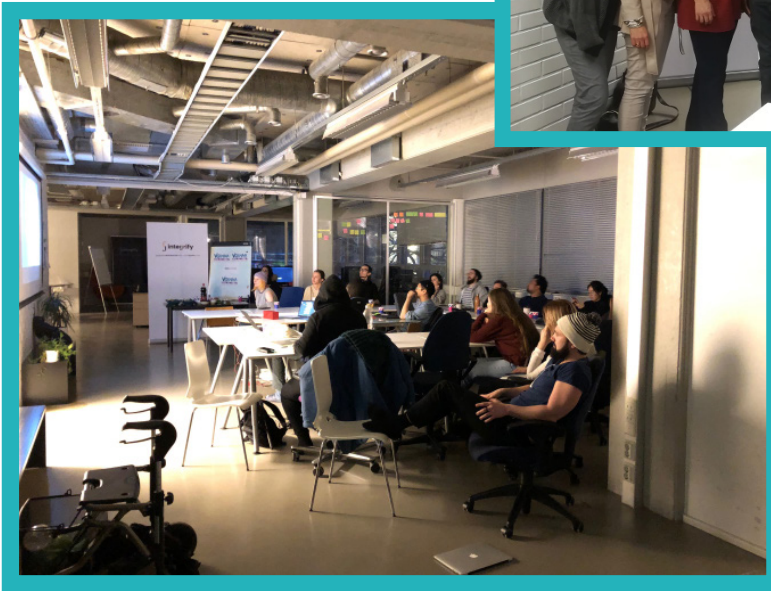
"How does AI know what is right or wrong? Which ethical rules we should teach it to apply? What if AI develops its own ethical rules, which are harmful? How can we work on that globally?" kysyy koodarikoulutettava, joka pohtii omaa osuuttaan tekoälyn kehittämiseen työllistytyään.

Dokumenttiohjaaja Iiris Härmä ja projektipäällikkö Johanna Wartio keskustelemassa Integrifyn koodarikoulutettavien kanssa Outouden laakso elokuvasta ja koodareiden tulevaisuudesta tekoälyn kehittämistyössä.

Voimaa elokuvasta vierailee Integrifyn koodarikoulussa.

TULEVAISUUS JA TYÖ

Voimaa elokuvasta -elokuvaklubilla tekoälyn teema puhutti ja innosti koodareita oman tulevaisuuden ja työelämän kartoittamiseen. Tekoälyn parissa työskentely kiinnosti ryhmää, ja hakeutuminen alan yrityksiin on monella suunnitelmassa.

Outouden laakso elokuvassa tekoälytutkija Timo Honkela kertoo teoksestaan Rauhankone, joka antaa toiveikasta suuntaa tekoälyn eettiseen kehittämiseen. Rauhankone edistää ihmisten välistä ymmärrystä ja oikeudenmukaisuutta teknologian ja tekoälyn avulla. Onkohan tämä juuri se tulevaisuus, jota koodarikoulutettavat lähtevät työelämässään toteuttamaan?

Johanna Wartio

VOIMAA ELOKUVASTA KONSEPTI JA OPAS

I. SUUNNITTELUTYÖ JA KUTSUMINEN

Elokuvaklubien tavoitteena on vahvistaa osallistujien osallisuutta, yhteisöllisyyden kehittymistä ja toiminnallisuutta sekä lisätä yhteiskuntaan integroitumista elokuvan katsomisen ja ohjatun keskustelun herättämien oivallusten ja reflektoinnin kautta. Kohderyhmä voi olla esimerkiksi maahanmuuttajat, työttömät nuoret, terveys-, hyvinvointi- tai sosiaalipalvelujen piirissä olevat kohderyhmät. Kohderyhmän kartoittamisessa hyödynnetään tietoa jo käynnissä olevista toimenpiteistä ja suunnataan toimintaa niille, joita halutaan osallistaa ja joiden toimintakykyä ja tavoitteellisuutta aktivoida. Kohderyhmän kartoituksessa, tavoitteiden asettamisessa ja teemojen valinnassa käytetään kohderyhmän tuntevien järjestäjien asiantuntijuutta, kokemusta ja verkostoja.

VAIHE 1

Kohderyhmän määrittely.

Kohderyhmälle ja elokuvaklubeille asetettavien tavoitteiden määrittely.

VAIHE 2

Elokuvaklubien elokuvavalinnat.

Elokvien valitsemiseen on kolme eri mallia:

1. Jos järjestäjällä on valmis kohderyhmä, elokuvien valinta tapahtuu yhteiskehittelyn kautta. Elokuvaklubin ohjaaja tapaa ryhmän ja käy läpi teemoja, esimerkiksi sosiaaliset suhteet, voimavarat ja jaksaminen, tulevaisuuden haaveet, työelämä ja koulutus, pakolaisuus. Pohditaan, millaisista alateemoista halutaan keskustella. Ryhmästä voi nousta joitain odottamattomia aiheita, ja niihin kannattaa tarttua. Esivalitusta elokuvalistasta valitaan yhdessä sopiva esimerkiksi äänestämällä tai jakamalla ryhmä pienryhmiin ja arpomalla, mikä pienryhmä päättää sillä kerralla.

2. Jos järjestäjällä on teemallisia avoimia ryhmiä (esim. NMKY), elokuvaklubin ohjaaja valitsee fasilitaattorin tai organisaation oman työryhmän kanssa yhdessä elokuvan kohderyhmän keskustelulle asetettavan tavoitteen perusteella (esim. halutaan ryhmän pohtivan työelämän metataitoja). Kohderyhmän kutsuprosessi ja markkinointi kohdennetaan suoraan tavoitellulle kohderyhmälle ja mahdollisille yhteistyökumppaneille, jotka toimivat kyseisten kohderyhmien kanssa.

3. Jos elokuvaklubi on järjestäjälle tapahtuma (esim. yleisötapahtumat), elokuva valitaan järjestäjän valitseman yleisen teeman perusteella laajalle kohderyhmälle (esim. elokuvassa ystävyden teema ja kohderyhmänä syrjäytymisvaarassa olevat nuoret).

Tällä mallilla järjestettyjen klubien tarkoitus on tavoittaa laajempaa kohderyhmää, kertoa järjestävän organisaation toiminnasta ja kutsua kohderyhmää matalalla kynnyksellä järjestäjän palvelujen ja toimien piiriin.

Klubien elokuvat valikoidaan kohderyhmälle sopivan teeman, tarinan ja sisällön mukaan.

Kysykää kohderyhmältä:

- Mikä sinua X asiassa pohdituttaa?
- Mikä on sinua viime aikoina askarruttanut asia elämäntilanteessasi?
- Mikä olisi kiinnostava aihe tai teema?
- Mikä on ajankohtaista ja tärkeää juuri nyt?
- Mistä haluaisit elokuvaklubilla puhua?

Elokvien teemoja voivat olla mm. työllisyys, perhe ja parisuhteet, uskonto, ulkopuolisuus, talous, kulttuurierot, lapsuus ja aikuisuus, kasvaminen jne. Yhden elokuvan kautta käsitellään yhtä teemaa. Valituilla elokuvilla on oltava sisällöllinen yhteys osallistujaryhmään.

VAIHE 3

Järjestäjien kouluttaminen elokuvaklubien ohjaamiseen ja fasilitointiin tai fasilitointimenetelmien haltuunotto itsenäisesti verkkomateriaaleista.

Fasilitaattorien valitseminen ja valmistelut:

Fasilitaattori voi olla

- Fasilitoinnin ammattilainen
- Voimaa elokuvasta -koulutuksen käynyt
- Itsenäisesti verkkomateriaalit omaksunut kohderyhmien kanssa työskentelevä ryhmänohjaaja.

Mahdollinen asiantuntijavieras elokuvaesityksen tai teeman alustajana:

- Kohderyhmän erityisalaan tai elokuvan teemaan liittyvä kokemusasiantuntija.
- Kärjestäjäorganisaation kohderyhmään tai teemaan liittyvä oma asiantuntija.

VAIHE 4

Kohderyhmän kutsuprosessi – viestintä ja markkinointi.

- Organisaation sisäisten kohderyhmien tai ulkopuolisten kohderyhmien kutsuminen.
- Voimaa elokuvasta -elokuvaklubin markkinoinnin materiaalit ja viestintäsuunnitelma ovat ladattavissa verkosta helpottamaan omien kutsujen laatimista ja kutsuprosessin suunnittelua.

Kutsuprosessi ja kohderyhmän tavoittaminen on elokuvaklubien onnistumisen kannalta tärkein ja haastavin vaihe. Siihen on käytettävä riittävästi aikaa ja resursseja jo toiminnan alkuvaiheessa. Konsepti toimii, kun osallistujat tavoitetaan!

2. ELOKUVAKLUBIN JÄRJESTÄMINEN

Elokuvaklubien esivalmistelut.

- Hanki kohderyhmälle soveltuva ja muunneltavissa oleva tila.
- Varaa tarvittava esitystekniikka: projektori, kannettava tietokone, äänentoisto/kaiuttimet ja valkokangas tai valkoinen seinä. Valaistusta olisi hyvä voida himmentää.
- Hanki elokuvaklubitarjoilut.
- Varaa Voimaa elokuvasta -kyselykaavakkeet.
- Järjestä muu kohderyhmälle ja järjestäjälle tarpeellinen.

Elokuvan jälkeinen dialoginen keskustelu on konseptin tärkein sisältö, joten siihen kannattaa valmistautua riittävästi. Elokuvaklubin järjestämiseen tarvitaan kaksi henkilöä: ryhmän ohjaaja ja fasilitaattori. Fasilitaattorin tulee katsoa elokuva etukäteen, tutustua teemoihin, tarinaan, henkilöhahmoihin ja heidän kehityskaareensa ja elokuvan laajempaan sanomaan. Elokuvia käsittelevien artikkeleiden ja arvostelujen lukeminen voi tuoda lisää ideoita keskustelun ohjaamiseen.

Ryhmänohjaaja alustaa ja hallinnoi tilaisuuden ja

fasilitaattori keskittyy keskustelun vetämiseen.

Fasilitoitu keskustelu

Fasilitointimetodit ja elokuvaklubimalli tukevat teemapohjaista dialogia ja keskinäisen ymmärryksen lisäämisen myötä vahvistavat yhteisöjä.

- Ennen elokuvaa esitellään printatuin ja paperista irti leikattujen kuvien kautta tarinan roolihenkilöt.
- Jokainen kertoo etunimensä ja jonkin seikan itsestään, joka liittyy elokuvan teemaan. Esim. lapsuuden unelma-ammatti ennen Varasto -elokuvaa tai mikä on kotikaupunkini ennen Pariisin prinssi -elokuvaa.
- Ennen elokuvan alkua anna jokaiselle osallistujalle taiteltu paperi, johon on kirjoitettu yhden henkilöhahmon nimi. Tehtävä on pitää elokuvan aikana erityisesti silmällä tämän henkilöhahmon valintoja ja oivalluksia.
- Elokuvan päätyttyä kutsu osallistujat nousemaan seisomaan ja näyttämään käsimittarilla miten paljon he pitivät elokuvasta; kädet yhdessä osoittaa, että "ei lainkaan" ja kädet leveästi sivuilla "todella paljon".
- Vaihtoehtoisesti aseta printatut hymiöpaperit lattialle janaan, toisessa päässä surullinen ilme ja toisessa päässä iloinen ilme. Pyydä osallistujia asettumaan seisomaan siihen kohtaan janaa, mikä kuvaa sitä miten paljon piti elokuvasta. Pyydä osallistujia asettumaan janalle kuvaten millainen tunnelma elokuvassa oli.

- Kun hymiöpaperit on asetettu janaksi, esitä ryhmälle väittämiä elokuvasta. Osallistujat valitsevat mihin kohtaan janaa asettuvat sen mukaan, miten todenmukaiseksi kokevat väittämän. Esim. Henkilö X oli oikeudenmukainen esimies. Henkilö X oli tyytyväinen yöhönsä. Henkilö X osasi arvostaa työyhteisöään.
- Dialoginen keskustelu. Jokainen kertoo vuorollaan Mikä oli elokuvan hauskin kohta? Mitkä asiat elokuvassa naurattivat? Huomasitko joitain yksityiskohtia, jotka tekivät kohtauksista erityisen hauskoja? Mikä oli elokuvan surullisin kohta? Jännittävin kohta? Fasilitaattori kiinnittyy tarpeen mukaan vastauksiin ohjaten puheenvuoroja eteenpäin.
- Pyydä jokaista osallistujaa kertomaan elokuvaa ennen taitellulla paperilla annetun henkilöhahmon merkittävimmät valinnat tarinassa. Mikä oli henkilöhahmolle käännteentekevää? Mitä hän oivalsi? Mitä luulet hänen tekevätkin seuraavaksi? Miksi?
- Olet ennakkoon leikannut viisi postikorttia kolmeen palaan. Sekoita palat ja jaa ne osallistujille. Ohjeista osallistujat etsimään ryhmästä kolme henkilöä, joiden palat kuuluvat samaan postikorttiin. Jos ryhmä on isompi, käytä useampia postikortteja. Tällä tavoin muodostetut pienryhmät pohtivat seuraavia kysymyksiä:
  - Millainen ihminen henkilöhahmo X on?
  - Millainen elämänsäsenne hänellä on ja miksi?
  - Miten X tulee toimeen läheistensä kanssa?
  - Miten X:n elämänpolku kehittyi elokuvan etenemisen aikana?
  - Pohtikaa elokuvaa yksinäisyyden / elämönhallinnan / ystävyyden / kiintymyksen / huomioiduksi tulemisen / yhteiskuntaan kotoutumisen (valitse vain yksi) näkökulmasta mitkä tekijät lisäävät tai vähentävät elokuvan hahmojen X, X, X ja X kyseistä tunnetta.

Toiminnalliset fasilitointityökalut osallistavat ja

dialogisessa keskustelussa jaetaan kokemuksia.

- Anna pienryhmälle tyhjä paperi ja kynä ja pyydä ryhmää keskustelemaan ja kirjoittamaan viisi asiaa mistä tunnistaa hyvän työkaverin / hyvän ystävän / huonon ystävän.
- Pyydä ryhmää keskustelemaan ja kirjoittamaan viisi tapaa osoittaa rakkautta.
- Pyydä ryhmää keskustelemaan ja kirjoittamaan viisi neuvoa henkilöille X, X tai X.
- Pyydä lopuksi jokaista osallistujaa kertomaan mitä itse olisi tehnyt seuraamansa henkilöhahmon sijassa.

Hankkeen pilotin fasilitaattori Pirre Toikkanen suosittelee myös Tukiliitto ry:ltä saatavia MAHTI-Tunnekortteja, joissa Susihahmon kautta kuvataan 50 erilaista tunnetta ja tunnelmaa. Juurruttamistapahtumien fasilitaattori Tuomas Tirkkonen suosittelee luonto- ja eläinkuvakortteja elokuvan tuottaman tunnelman kuvaamiseen.

3. ELOKUVAKLUBIEN DOKUMENTAATIO

- Dokumentaationa voi käyttää havaintopäiväkirjaa sekä osallistujille suunnattua itsenäisesti täytettävää kyselylomaketta (hymynaamapalautte, kysymykset myös englanniksi). Nauhoitettu järjestäjien ryhmäarviointikeskustelu voidaan äänittää ja litteroida tai tiivistää myöhemmin tavoitteiden saavuttamista käsitteleviltä osin. Riippuen kohderyhmästä ryhmäpalauttekeskustelu voidaan nauhoittaa myös osallistuja osalta.

4. ELOKUVAKLUBIEN OSALLISTUJAVAIKUTUKSET JA ARVIOINTI

- Järjestäjä voi arvioida osallistujien itsenäisesti täytettyjen kyselylomakkeen vastausten perusteella elokuvaklubin onnistumista ja rinnakkaisesti muilla kohderyhmän erityistarpeisiin liittyvillä mittareilla, kuten esim. PROMIS® tai Työkykyarvio, asettamiensa tavoitteiden saavuttamista. Järjestäjä voi päättää millaisella pitkäaikaisleikkauksella vaikutuksia arvioidaan ja miten monta Voimaa elokuvasta -elokuvaklubia tuossa ajassa järjestetään.

KONSEPTIN KOOSTUMUS

Elokuvaklubin konsepti on kehitetty yhteiskehittelyllä Voimaa elokuvasta -hankkeen aikana. Tausta-aineistoa konseptin luomiseksi koostettiin yhteiskehittelytyöpajoissa, joita järjestettiin hankkeen asiantuntijaryhmälle, Metropolian kulttuurituotannon opiskelijoille sekä hankkeen kohderyhmälle. Konseptin rakensi projektipäällikkö Johanna Wartio, keskeinen rooli erityisesti keskusteluosion fasilitoinnin työkalujen kehittämisessä ja koostamisessa oli taiteilija-kehittäjä Pirre Toikkasella. Konseptin suunnittelussa tehtiin myös tiivistä yhteistyötä Ohjaamo Helsingin kanssa.

Konseptia jatkokehitettiin pilotointijakson aikana ja testattiin piloteissa kohderyhmiä havainnoimalla, kyselylomakkein sekä haastatteluin.

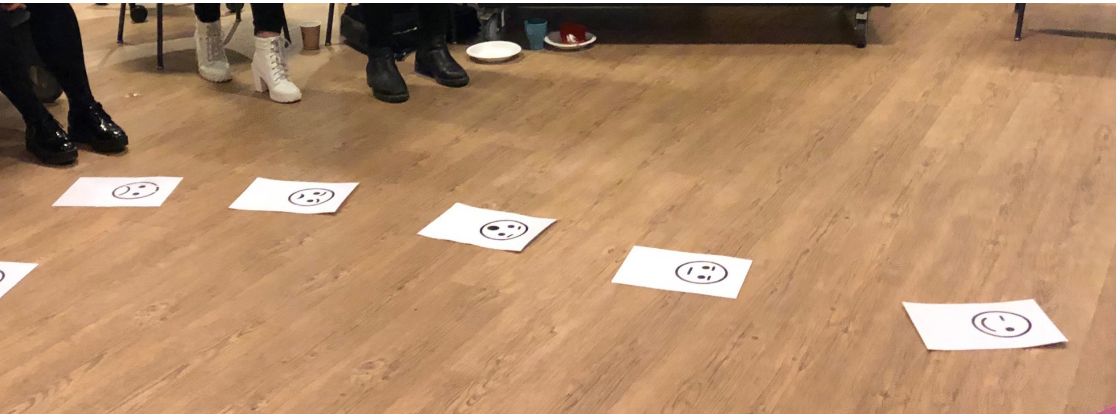
Konseptia on koulutettu Ohjaamo Helsingin sekä Helsingin NMKY:n henkilökunnalle ja vapaaehtoistyöntekijöille erilaisille kohderyhmille suunnatun toiminnan tueksi.

Johanna Wartio

Elokuvataiteen maisteri Johanna Wartio toimii lehtorina ja projektipäällikkönä Metropolia Ammattikorkeakoulussa.

On hyvä olla riittävästi tilaa fasilitointivälineille ja toiminnallisuudelle.

Ohjaamo Helsingin elokuvaklubitila ja tekniikka. Tila soveltuu dialogiseen ryhmäkeskusteluun ja on muunneltavissa toiminnallisen fasilitoinnin tarpeisiin.

Elokuvaklubi aloitetaan kertomalla mitä klubilla tehdään, alustamalla ja kertomalla katsottavasta elokuvasta, sen tekijöistä ja elokuvan juonesta. Elokuvan jälkeisen keskustelun dialogisuus ja toiminnallisuus tuodaan esiin, ja että jos haluaa vain kuunnella ja seurata toimintaa, on sekin ihan sallittua. Luottamuksen rakentaminen avoimeen keskusteluun ja uskallukseen jakaa omia kokoemuksiaan ryhmän kanssa, on tärkeä lähtökohta onnistuneelle elokuvaklubille.

Ennen elokuvan alkua osallistujille esitellään elokuvan henkilöihahmot ja heidän taustansa tarinassa, ja annetaan tehtäväksi seurata tiettyä hahmoa ja hänen valintojaan elokuvan tarinan edetessä.

ELOKUVAKLUBILLA

YHTEISTYÖ JA PILOTOINTI OHJAAMO HELSINGIN KANSSA

Voimaa elokuvasta -elokuvaklubit pilotoitiin yhteistyössä Ohjaamo Helsingin kanssa. Kaiken kaikkiaan seitsemän elokuvaklubia syksyn 2018 aikana isännöinyt Ohjaamo toimi hankkeen pilotoinnin ”kotipesänä”. Vierailimme konseptin kanssa yhteistyökumppaneidemme Turvapaikanhakijat tutuksi Tutu ry:n järjestämällä pakolaisaiheisella Refugee Film Festivalilla Kino Andorrassa 2018 ja Kino Sherylissä 2019, sekä Kohtaus ry:n syrjäytymisen ehkäisytyötä tekevässä salakahvilassa Vallilassa. Pitkä syksy hioi elokuvaklubiryhmää tiiviisti yhteen, ja kehitimme yhdessä elokuvaklubikonseptia pilotoinnin edetessä. Elokuvaklubitoiminnan pilottijakso tavoitti lähes 100 kävijää.

Yhteiskehittämisen pitkäjänteisyys antoi mahdollisuuden testata useita fasilitointityökaluja, havainnoida eri kohderyhmiä ja vertailla konseptin toimivuutta eri kohderyhmille erilaisissa organisaatioissa. Elokuvaklubien tuottamiseen osallistuivat myös Metropolia Ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon opiskelijat, ja fasilitaattorina syksyn elokuvakluubeissa toimi taiteilija-kehittäjä Pirre Toikkanen.

FASILITAATTORIN HAVAINTOPÄIVÄKIRJA

Elokuvaklubi 20.11.2018,

Elokuva: *Sinkkuelämän säännöt*

Paikka: Kohtaus ry:n salakahvila, alakerran ryhmätila

Kohderyhmä: nuoret työttömät ja maahanmuuttajat

Teemoja: rakkaus, sinkkuus, ihmissuhteen löytäminen, ystävyys, kulttuurierot

Klubin esittely ja elokuvan alustus: Johanna Wartio

Sinkkuelämän säännöt dokumentti kertoo neljästä nuoresta miehestä, joilla on vuosi aikaa löytää rakkaus Helsingistä.

Tonislav, 29, muutti Suomeen Bulgariasta yhdeksän vuotta sitten mennäkseen naimisiin suomalaisen naisen kanssa. Nyt hän on eronnut ja opettelee, millaista pohjoisessa kulttuurissa on olla sinkku.

Zoran, 27, on Tonislavin paras ystävä ja kohtalotoveri ja myös eronnut suomalaisesta vaimostaan.

Kiril, 32, on asiantuntija siinä, kuinka naimisiin ei päästä. Hän on kosinut tyttöystäväänsä viisi kertaa ja saanut aina pakit.

Hristiyanilla, 24, ei ole koskaan ollut naisen kanssa vakavaa suhdetta – omaa äitiään lukuun ottamatta.

Neljä helsinkiläistynyttä ja rakkaudessa pettynyttä bulgarialaista nuorta miestä antaa itsellensä tehtävän. Heidän on 12 kuukaudessa löydettävä Helsingistä rakkaus. Apukeinoina on sallittua kaikki aina nettideittailusta sinkkujen sporttitreffeihin, speed datingiin ja tyylikoulutukseen. Vuoden kestävä savotta on täynnä rakkauden kaipuuta ja itäeurooppalaista itseironiaa.

Rakkaus on kuitenkin aina yllätyksiä täynnä. Menneisyys – varsinkin kun on kyse entisistä vaimoista ja tyttöystävistä – ei jätä miehiä rauhaan. Nykyisyyskin on täynnä kysymyksiä. Miten suomalaisia naisia pitäisi lähestyä? Miksi kaikki naiset eivät laita Internetin deittipalstoille valokuviaan? Kuinka oppia rakastumaan uudestaan?

Sympaattisen ja henkilökohtaisen tarinan rakkauden etsimisestä on ohjannut Tonislav Hristov. Elokuvan on tuottanut Making Movies ja elokuvaa levittää Sandrew Metronome Distribution Finland.

Keskustelun fasilitointi ja sujuttaminen: Pirre Toikkanen

FASILITOINTI

Ennen elokuvan katsomista kävimme pienen esittelykierroksen: kaikki osallistujat kertoivat nimensä ja jonkin asian, jota rakastaa tai joka on itselle tosi tärkeä.

Elokuvan katsomisen jälkeen kysymykset osallistujaryhmälle:

- Mitä pidit elokuvasta? Asteikko on 4–10, kaikki nostavat sormilla arvioinnin samaan aikaan.
- Valitse kortti, joka kuvaa tunnelmiasi, ja kortti, joka kuvaa elokuvan tunnelmaa. Käytössä ovat Susikortit, joissa on 50 erilaista tunnetta tai tunnelmaa.
- Millainen tunnelma elokuvassa oli?
- Mitä elokuvalla haluttiin sanoa?

PÄIVÄKIRJAMERKINTÄ

Ilta meni tosi hienosti. Johannan elokuvan esittely toimi hienona virityksenä yhteiseen katselukokemukseen. Nuoret, joita paikalla oli kymmenen, olivat aika väsyneen oloisia, joten mietin kovasti, minkälaiset harjoitukset ovat heille mahdollisia. Päätin aloittaa sormilla arvioinnilla, eli ajatuksena oli, että jokainen saa samanaikaisesti antaa arvonsa elokuvalle asteikolla 4–10. Edessä oleva nuorimies sanoi heti arvonsansa ääneen, joten oli luontevaa käydä läpi kierros, jolloin jokainen sanoi ääneen numeron, minkä elokuvalle antoi ja sai näin äänensä kuuluville.

Olin valinnut mukaan keskustelun sujuttajaksi Susikortit, joissa on 50 erilaista tunnetilaa.

Levitin kortit ja pyysin jokaista valitsemaan kaksi korttia: yhden, joka kuvaa elokuvan tunnelmaa, ja yhden, joka kuvaa omia tunnelmia elokuvasta. Kahta lukuun ottamatta osallistujat kävivät valitsemassa kortit. Ryhmiin jako tapahtui luontevasti, nuoret ryhmityivät lähellä istuvien kanssa ja jokaiseen ryhmään liittyi työryhmämme opiskelijajäsen mukaan. Susikorttien avulla keskustelu sujui tosi hyvin, ihana puheensorina täytti tilan.

Ennen elokuvan alkua keskustelin yhden nuoren naisen kanssa, joka halusi tietää etukäteen, mitä olemme tekemässä. Hän epäili, ettei ehkä halua sanoa mitään. Annoin hänelle luvan olla osallistumatta. Pyysin häntä kuuntelemaan omaa oloaan, eli voi osallistua juuri sen verran kuin haluaa, mutta ei ole pakko.

Pieryhmäkeskustelun jälkeen aloitimme yhteisen purun juuri tämän nuoren pyynnöstä. Hän toi esille, että olisi kiva nähdä, mitä kortteja muut valitsivat ja mitä ajatuksia elokuva herätti muissa. Susikortit tuottivat hyvää keskustelua.

Yhteiskeskustelun jälkeen näytin päänäyttelijöiden kuvia, ja keskustelimme siitä, mitä esteitä rakkauden löytymiselle miehillä oli. Nuorten mielestä näitä olivat esimerkiksi se, etteivät miehet tunteneet itseään tarpeeksi hyvin, ja se, että he yrittivät liikaa ja liian aggressiivisesti, ”epätoivo näkyi”.

Lopuksi osallistujat saivat antaa ohjeita miehille siihen, miten rakkauden löytäminen voisi onnistua. Ohjeiksi tuli muun muassa, ettei kannata osallistua huuhaakoulutuksiin vaan oppia tuntemaan itsensä paremmin esimerkiksi menemällä terapiaan – kun oppii tuntemaan itsensä, voi löytää paremmin myös rakkauden.

Miettimällä näitä kysymyksiä nuoret pystyivät peilaamaan omaa tilannettaan elokuvan tilanteisiin sekä pohtimaan niiden eroja ja yhtäläisyyksiä. Minkä ohjeen itselle antaisi? Mikä on oman rakkauden löytämisen esteenä, ja mikä sitä voisi helpottaa?

Oli upea ja antoisa ilta kaiken kaikkiaan. Lopussa siivosimme yhdessä tilan ja keskustelu jatkui vielä kahvilan puolella. Nainen, joka alussa epäili, ettei halua osallistua, oli hyvin aktiivinen keskustelija ja kertoi lopussa yllättyneensä itsekin, miten aktiivinen oli. Samalla hän kertoi olevansa ensimmäistä kertaa salakahvilassa.

Pirre Toikkanen, taiteilija-kehittäjä, fasilitaattori

Taiteilija-kehittäjä Pirre Toikkanen työskentelee fasilitaattorina ja työyhteisökehittäjänä sekä työnohjaajana. Toiminnalliset menetelmät ja tarinallisuus soveltuvat elokuvaklubikeskustelujen fasilitointiin. Aikataide.

Elokuvan jäkeen keskustellaan henkilöhaahojen haasteista, mahdollisuuksista, valinnoista ja tulevaisuudesta, sekä elokuvan teemasta ja tarinan yhteydestä tosielämään ja osallistujien omiin kokemuksiin.

Toisten tarinoiden kuunteleminen ja omien kokemusten jakaminen elokuvan yhteisen katsomisen jälkeen luo voimaannuttavan kokemuksen osallistujille ja keskustelujen herättämien ajatusten pohdinta jatkuu vielä pitkään elokuvaklubin jälkeenkin.

KYSELYLOMAKE

Osallistujat täyttivät kyselykaavakkeet nimettömästi ja itsenäisesti. Kysely täytettiin tuetusti osallistujien kanssa, joilla oli puutteellinen suomenkielen ja englannin kielen taito. Kyselyn täytti 54 osallistujaa joista 39 vastasi kaikkiin kysymyksiin vihreällä hymiöllä. Vapaaseen kommenttikenttään kirjoitti 11 vastaajaa. Yleisimmät kommentit olivat kiitoksia tai ehdotuksia elokuvavalintoihin sekä toiveita eri kieliryhmille järjestettävistä klubeista.

PALAUTELOMAKE / FEEDBACK FORM

Kuinka monta kertaa olet käynyt elokuvaklubilla? /
How many times have you visited the film club?

1 2 3 4 5 6 7 8

Löydätkö jotain yhteistä elokuvan teemoissa, keskustelussa ja omassa elämässäsi? /
Do you find something in common between the movie, discussion and your life situation?

Koetko, että keskustelu antoi lisää työkaluja oman elämäntilanteen käsittelemiseen? /
Did you get more tools to think about your life situation from the discussion?

Koetko, että elokuvaklubi tarjosi mahdollisuuden keskustella sinua koskettavista asioista ja tutustua uusiin ihmisiin? /

Do you feel that the film club offered an opportunity to discuss about things related to your life and an opportunity to meet new people?

Mitä muuta haluat sanoa tapahtuman toteuttajille? Tai muuta toivoisit elokuvaklubilta? /
What else do you want to say to the organisers? Or what else would you wish from the film club?

NÄHDÄÄN ENSI KERRALLA! /
SEE YOU NEXT TIME!

ELOKUVAKLUBI JA HYVINVOINTI

TULOKSIA JA HYVINVOINTIA

Voimaa elokuvasta – yhteisöllinen elokuvaklubi -hankkeessa luotiin elokuvaklubikonsepti, jossa elokuva yhdessä katsomalla virittäytyään ennalta suunniteltuun teemaan ja elokuvan jälkeen käydään fasilitoitu ja ohjattu keskustelu, jossa käsitellään elokuvan teemoja, tarinaa, henkilöhahmojen valintoja ja tulevaisuutta kohderyhmän kanssa. Järjestävän organisaation jäsenet ovat mukana osallistujina, mahdollisina tulkkeina ja keskustelun sujuvoittajina, mikäli kohderyhmä tarvitsee enemmän tukea itseilmaisuuksiin ja ajatusten jakamiseen.

Yhteisöllisyyden mittareiden kehittäminen oli myös yksi hankkeen tavoitteista, ja toiminnassa valittiin käytettäväksi itsenäisesti tai tuetusti täytettävä kohderyhmäkyselykaavake elokuvaklubien jälkeen sekä järjestävien tahojen ja organisaatioiden laadulliset ryhmähaastattelut jokaisen elokuvaklubin päätteeksi. Konseptin kehittäminen onnistui pitkän yhteiskehittelyajanjakson ja jatkuvan palautediialogin vuoksi hyvin, ja konseptin toimivuutta käsittelevään kyselyyn vastasi osallistujista yli 60 prosenttia.

Voimaa elokuvasta -hanke vieraili toimintakautensa aikana Osuma-hankkeen Kaikki jakoon! Työvälineitä nuorten kanssa työskentelyyn -hankkeiden verkostoitumistapahtumassa sekä TE-toimiston ja Nuorisopalvelujen järjestämällä hanketorilla verkottumassa maahanmuuttaja- ja nuorisohankkeisiin sekä osallisuuden, hyvinvoinnin ja työllistymisen edistämishankkeisiin. Hanke kutsuttiin myös Espoon Ciné elokuvafestivaaliin Junior Cinén järjestämään Mediakasvatusseminaariin sekä Red Carpet kotimaisen elokuvan festivaaliin ja Uudenmaan liiton järjestämään Terveiden ja hyvinvoinnin kulttuurimarkkinat seminaariin Red Carpet festivaaleilla Hyvinkäällä. Tärkeässä yhteistyöroolissa elokuvien esityslisenssien käytön opastamisessa kohderyhmäorganisaatioille oli Audiovisual Producers Finland APFI ry käyttäjäystävällisine lisenssien hallinnoinnin digiratkaisuneen.

Kevätkaudella 2019 hankkeessa panostettiin juurruttamistyöhön tekemällä tiivistä yhteistyötä Helsingin NMKY:n ja Y-Care-hankkeen kanssa tavoittaen niin nuoriso- kuin maahanmuuttajakohderyhmiä sekä Integrifyn maahanmuuttajille suunnatun koodarikoulun kanssa. Voimaa elokuvasta -hanke järjesti myös kaksi julkista juurruttamistapahtumaa Kalasataman Vapaakaupungin Olohuoneessa kauppakeskus Redissä ja Arabian katufestivaaleilla Metropolia Ammattikorkeakoulun tapahtumasalissa. Voimaa elokuvasta oli jo toistamiseen mukana Refugee Film Festivalilla lokakuussa 2019.

Hankkeessa on koulutettu yhteistyöorganisaatioiden työntekijöitä ja vapaaehtoisia Voimaa elokuvasta fasilitointiin ja elokuvaklubien järjestämiseen. Juurruttamistapahtumat ja koulutukset ovat tavoittaneet kaikkiaan noin 120 osallistujaa.

Voimaa elokuvasta – yhteisöllinen elokuvaklubi jatkaa osana Helsingin NMKY:n ja Artova ry:n toimintaa, ja juurruttamistoiminnalla pyritään saattamaan elokuvaklubikonsepti Hyte-, Sote- ja nuorisotoimijoiden käyttöön.

Tämän ESR-hankkeen lopputuotokset sekä elokuvaklubin järjestäjän ja fasilitoijan ohjeet ovat vapaasti ladattavissa Voimaa elokuvasta -nettisivuilla www.voimaaelokuvasta.fi ja konseptin käyttöönottoon liittyvissä kysymyksissä voitte olla yhteydessä:

Johanna Wartio, lehtori, projektipäällikkö

johanna.wartio@metropolia.fi

Terveyden- ja hyvinvoinnin kulttuurimarkkinat seminaarissa Red Carpet kotimaisen elokuvan festivaaleilla Uudenmaan liiton erityisasiantuntija Tarja Haili ja projektipäällikkö Johanna Wartio.

VOIMAA ELOKUVASTA

YHTEISÖLLINEN ELOKUVAKLUBI

www.voimaaelokuvasta.fi

www.instagram.com/voimaaelokuvasta/

www.facebook.com/voimaaelokuvasta/

LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

- Aaltonen, S., Berg, P. & Ikäheimo, S. (2015). Nuoret luukulla. Kolme näkökulmaa syrjäytymiseen ja nuorten asemaan palvelujärjestelmässä. Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura, Verkkojulkaisuja 84.
- Alanen, O. & Kotkavuori, A. (2014). Välittämisen ammattilaiset. Vamoksen käsikirja etsivään nuorisotyöhön. Helsingin Diakonissalaitos. Helsinki: Libris Oy.
- Banks Gregerson, M. (2010) The Cinematic Mirror for Psychology and Life Coaching. London: Springer.
- Gagne, M.(edit.) (2014). The Oxford Handbook of Work Motivation, Engagement, and Self-Determination Theory. Oxford University Press.
- Gollwitzer, P. M. & Sheeran, P. (2006). Implementation intentions and goal achievement: A meta-analysis of effects and processes. *Advances in Experimental Social Psychology*.
- Honkasalo, M.-L. & Laukkanen, A (2015). "Osallisuus ja yhteisöllisyys hyvinvointia edistämässä. Taiteen ja kulttuurin vaikuttavuuden arviointi EU-hankkeissa". Kulttuuripolitiikan tutkimuksen vuosikirja 2015. Kulttuuripolitiikan tutkimuksen seura r.y. Verkkojulkaisu: 24–41.
- Honkasalo, V.(2016). Osallisuus vaatii toteutuakseen aitoa kuuntelemista, ystävyysverkostoja ja tietoa. *Näkökulma 2016*, nro 28. Nuorisotutkimusverkosto. Saatavilla: <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokulma28>. Luettu 20.5.2018.
- Huhtinen-Hildén, L. & Isola, A-M.(2019). Luova ryhmätoiminta lisää hyvinvointia. Tutkimuksesta tiiviisti 13, Huhtikuu 2019. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Huhtinen-Hildén, L. & Lamppu, M.(2018). Luovuus osallisuuden tukena – luovan ryhmätoiminnan malli. Ilmaisia, leikkisyyttä ja luovaa toimintaa ryhmässä. *Taito-sarja*, Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisuja.
- Hämäläinen, A. Ipatti, A. & Raatikainen, E. (toim.) (2019). Nuorten tulevaisuusohjaus – monta tietä tulevaan. *TAITO-sarja 31*. Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisuja.
- Isola, A.-M., Kaartinen, H., Leeman, L., Lääperi, R., Schneider, T., Valtari, S. & Keto-Tokoi, A. (2017). Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Kaihovirta, M., Raivio, A-M. & Palojarvi, H-L. (toim.) (2019). Osallistaen. Heittäytymistarinoita fasilitoijilta. *Oiva-sarja 5*. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisuja.
- Kotouttamisen osaamiskeskus (2017a). Tilastot ja seuranta. Saatavilla: <http://kotouttaminen.fi/tilastot-ja-seuranta>. Luettu 20.5.2018.
- Laitinen, L.(2017). Vaikuttavaa? Taiteen hyvinvointivaikutusten tarkastelua. Turku:TaikuSydän.
- Mäkipää, P.(1997). Elokuvaterapiasta, eli, Elävän kuvan hoidollisesta käytöstä. Anjalankoski: KuuMaa.
- Maahanmuuttajabarometri 2012: Työelämä ja yrittäjyys. Saatavilla: <https://kotouttaminen.fi/tyoelama-ja-yrittajyys> Luettu 4.9.2018.

Mahti-tunnekortit. Tukiliitto ry. Saatavilla: https://storage.googleapis.com/tukiliitto-production/2018/08/mahti_tunnekortit.pdf Luettu 20.9.2018.

Myllyniemi, S.& Pekkarinen, E. (toim.) (2018). Vaikutusvaltaa Euroopan laidalta. Nuorisobarometri 2018. Saatavilla: <https://tietoanuorista.fi/nuorisobarometri/nuorisobarometri-2018/> Luettu 5.9.2018.

Nussbaum, M. (2013). *Creating Capabilities: The Human Development Approach*. Cambridge Massachusetts: The Belknap Press of Harvard University.

Karjalainen, A-L.(toim.) (2019). Luovan toiminnan työtavat. Käsikirja sosiaali- ja terveysalalle. Helsinki: PS-Kustannus.

Oettingen, G.& Gollwitzer, P.(2010). *Strategies of Setting and Implementing Goals: Mental Contrasting and Implementation Intentions*. New York: Social psychological foundations of clinical psychology.

Oettingen, G. Barry, H. Guttenberg, K. & Gollwitzer, P.(2010). Improving self-discipline and self-esteem: A mental contrasting with implementation intentions intervention. Manuscript submitted for publication.

Center for Self-Determination Theory (2019) The Theory. Overview. Verkkosivusto. Saatavilla: <https://selfdeterminationtheory.org/the-theory/>. Luettu 11.6.2019.

Saarinen, M. (2006). *Leffaterapiaa. Tunneälyä ja itseluottamusta kotisohvalta*. Helsinki: Kirjapaja.

Saukkonen, P. (2017). *Kotoutumisen seurantajärjestelmän kehittäminen Helsingin kaupungilla*. Tutkimuskatsauksia 2017:2. Helsinki: Edita Prima Oy. ISSUU.pdf. Luettu 5.9.2018.

Savolainen, M. (2019). *Voimauttava valokuva -luento*. Haaga-Helia 26.3.2019.

Taikusydän (2017). "Kulttuurihyvinvointi. Käsitteet." Taikusydän-verkkosivut. Haettu 15.9.2018. <https://taikusydan.turkuamk.fi/tietopankki/kasitteet/>.

Ward, C.(2018). Hybrid and Alternative Identity Styles as Strategies for Managing Multicultural Identities. *Journal of Cross Cultural Psychology*. Volume: 49 issue: 9, page(s): 1402-1439. Article first published online: August 2, 2018

Westerlund, H. ym. (2016). *Taiteet, tasa-arvo ja hyvinvointi: katsaus kansainväliseen tutkimukseen*. Helsinki: ArtsEqual.

“Ensikokemus on ollut mukava. Klubi on juuri niin toimiva, kuin alun alkaen sitä sen kuulin olevan. Tänne oli helppo tulla, harmittaa etten ole aiemmin ollut mukana, täällä on hyvät keskustelut. Laittaa ajattelemaan.”

-Mirka, osallistuja

“Maanläheinen tapa lähestyä tärkeitä asioita. Odotan kevättä ja lisää keskusteluita ja lisää “peruselokuvia”, jotka herättävät keskustelua. Mietin tätä keskustelua varmasti kotona lisää.”

-Ali, osallistuja

“On ilo ollut olla mukana näissä tapahtumissa. Olen oppinut tutustumaan kaikkiin. Ensi torstaina tulee haikeus, kun ette enää tulekaan paikalle näissä merkeissä. On ollut kiva kokemus. Komppaan Mikkoa, että elokuva aukeee paljon paremmin, kun kuulee mitä muut ihmiset ovat siinä nähneet. Ei kotona elokuvan jälkeen spekuloida siitä tällä tasolla, eli opettavainen kokemus myös.

Toivottavasti tulette tänne ensi vuonnakin.” - Jukkis, Ohjaamo Helsinki

“Voimaa elokuvasta -elokuvaklubissa katsotaan yhdessä elokuva, syödään samalla herkkuja ja keskustellaan mukavassa ja yhteisöllisessä ilmapiirissä elokuvasta, tosi matalan kynnyksen lähestymistavalla. Ollaan saatu hyviä keskusteluja aikaan, kun on ollut eri ikäistä ja eri taustoista porukkaa mukana. Aina ei välttämättä etukäteen ajattele, että jonkun elokuvan hahmoista saisi syvällisempää keskustelua irti, kuten aiemmin ollaan saatu, joka on ollut yllättävää ja kivaa.”

- Piia, järjestäjä

“Olen kolme kertaa ollut, nämä ovat kivoja. Ei tunnu, että olisi töissä. Hämmästyin, kuinka paljon eri asioita tuli yhdestä elokuvasta eri ihmisiltä irti. Matala kynnyks on tärkeää ja fasilitointi helpottaa sitä elokuvan jäsentämistä ja mitä tulee mieleen”. - Mikko, Ohjaamo Helsinki

“Ihanaa, se kerta nuorten kanssa Kohtaus ry:ssä, jossa oli kymmenen nuorta paikalla. Rupean miettimään jo tänään ensi torstaita ja sen teemaa. On ollut kivaa. Menetelmät, joita on testattu, niin ovat sellaisia, joihin on helppo lähteä mukaan. Jotkut kysymykset ovat jo tälle tuntemalleni kohderyhmälle, mutta varmasti menisi läpi myös suuremmalle nuorisjoukolla. Voimaantuminen on toteutunut, aivan erityisesti huomasin tämän Kohtaus ry:n ryhmän kanssa. Lisäksi osallistujat ovat olleet mahtavia ja avoimia. Ilo fasilitoida!” - Pirre, fasilitaattori

Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisu

TAITO-sarja 35

Helsinki 2019

ISBN 978-952-328-178-3 (nid)

ISBN 978-952-328-179-0 (pdf)

ISSN 2669-8013 (nid.)

ISSN 2669-8021 (pdf)

www.metropolia.fi/julkaisut

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

